

LAVEX info magazín

LANOVÁ DOPRAVA • CESTOVNÝ RUCH
MANAŽMENT • MARKETING

ROČNÍK XXXV • 2/2008

Multix 6

6 m/s, 3 600 os/h...

www.poma.net

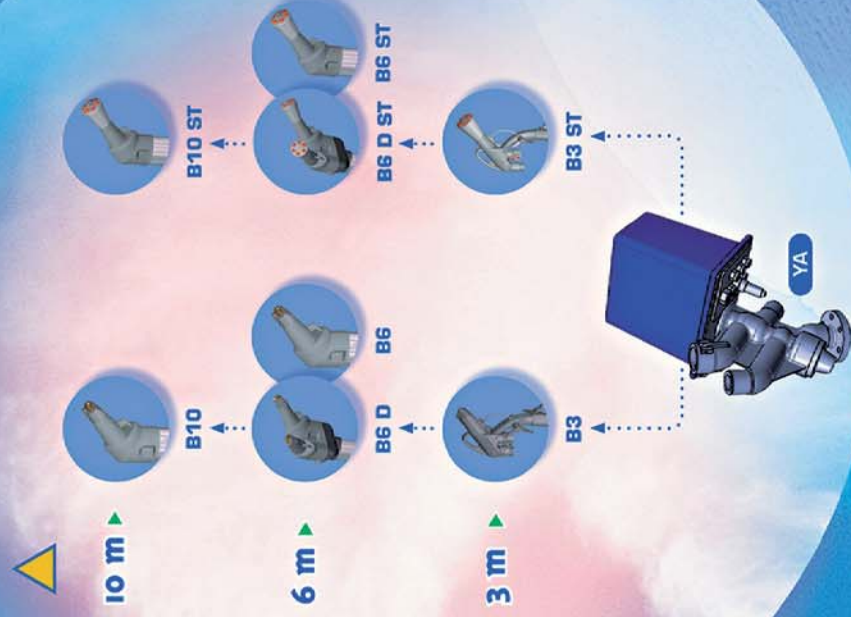

POMA

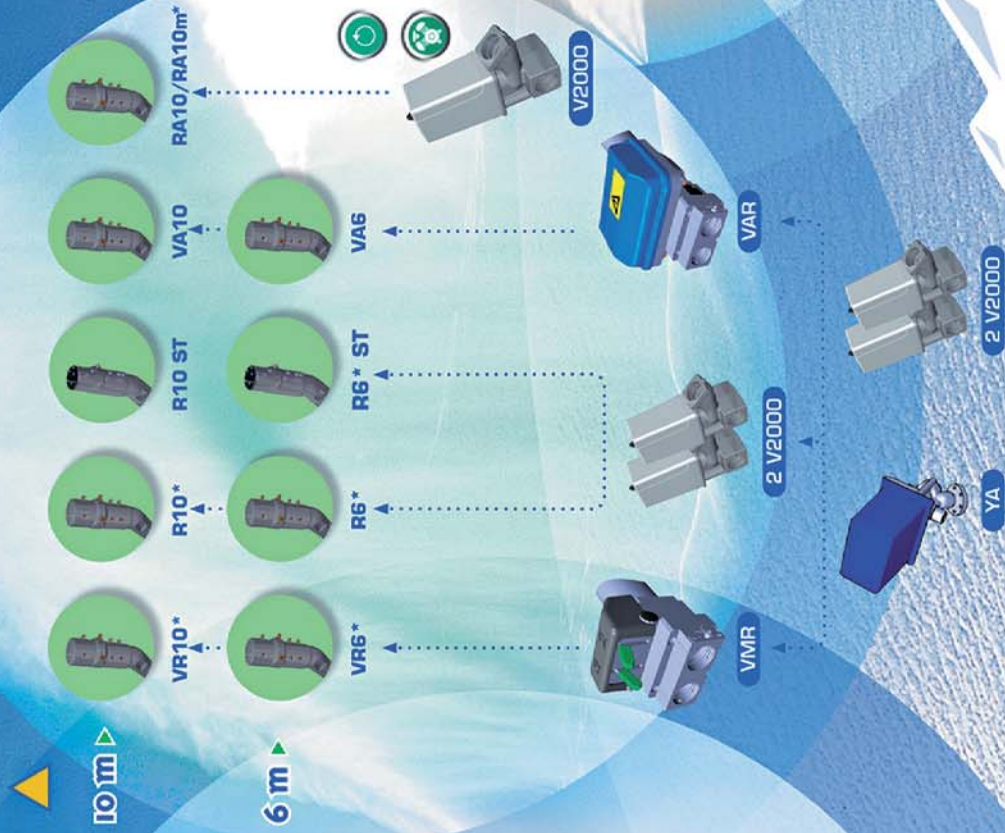
2008

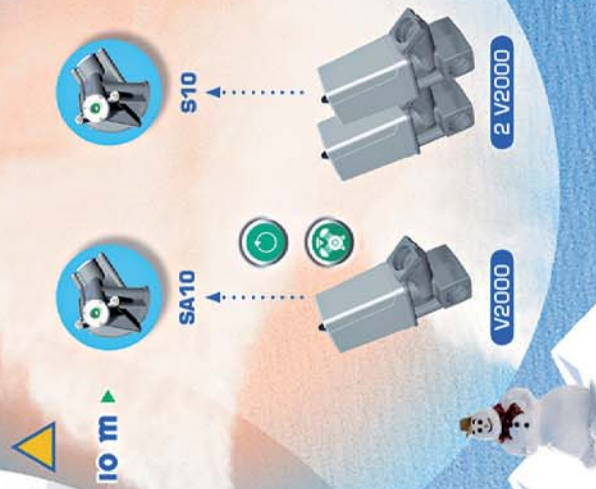
Borax

Rubis

Safyr

www.oltrade.sk

Super pocit z jazdy s Bubble Orange

LAVEXinfo • ROČNÍK XXXV • 2/2008**Vydáva**

LAVEX, Lanovky a vleky,
záujmové združenie na Slovensku,
Liptovský Mikuláš vo vydavateľskej
a reklamnej agentúre STEFANI,
Junácka 6, Bratislava.
tel./fax: 02/49249590
mobil: 0903 165 032
e-mail: m.stefanickova@zoznam.sk

Šéfredaktorka

Miroslava Čerňanská

Redakčná rada

Ing. M. Grešo – predseda
členovia: M. Čerňanská,
A. Červenková, Ing. J. Gavalier,
Ing. J. Hulla, Ing. J. Kríž, CSc.,
Ing. L. Mačičák, Ing. V. Obdržálek,
M. Sumka, M. Štefaničková

Adresa redakcie

LAVEX, Ul. M. Pišúta č. 5,
031 01 Liptovský Mikuláš
tel.: 044/5520 460, 5621 682
fax: 044/5522 017
e-mail: lavex@slovanet.sk
internet: www.lavex.sk

Tlač

REPROservis
Liptovský Mikuláš
www.repro.sk

Registračné číslo

396/91

Ročné predplatné na 4 čísla:

300 Sk

ISSN č. 1336-1953

Inzerenti čísla:

ALLIANZ	17
DOPPELMAYR	1
GRASSTECHNIC	32
KSB	16
OL TRADE	ob. str. 2
OL TRADE	ob. str. 4
POMA	ob. str. 1
SNOWWORK	ob. str. 3
TECHMONT HELICOPTER	16
TECHNOALPIN EAST EUROPE	13
VALMAN	20

4 Z činnosti združenia**5 Preteky lanovkárov a vlekárov****18 Zo života našich stredísk****21 Lanovkári, ako ich nepoznáme****31 Neznáme ruské lyžiarske strediská****OBSAH**

Náš hosť 3, 4

Z činnosti združenia 4, 5

Preteky lanovkárov
a vlekárov 5 - 9

Z kroniky lanovkárov 10

ALPITEC 2008 11, 12

SAM 2008 12, 13

Naša anketa 15, 16

Zo života
našich stredísk 18, 20

Lanovkári,
ako ich nepoznáme 21, 22

Informácie a novinky z firiem
Sitour 22

Kässbohrer 23

PRINOTH 24, 25

TATRAPOMA 25

Doppelmayr 26, 27

POMA 28, 29

OL Trade 30, 31

Neznáme ruské
lyžiarske strediská 32

Reklamné strany neprešli jazykovou úpravou v redakcii.

Náš hosť

Sme radi, že môžeme čitateľom predstaviť člena predstavenstva spoločnosti Jasná - Nízke Tatry, a. s., Demänovská dolina Ing. ANDREJA DEVEČKU, ktorý túto funkciu v spoločnosti zastáva od roku 2006.

V uplynulých rokoch sa v jednom z našich najvýznamnejších lyžiarskych stredísk, v Jasnej, vystriedalo viacero majiteľov a prevádzkovateľov. A nie vždy sa stredisko, ktoré bolo v minulosti známe ako dejisko významných medzinárodných lyžiarskych podujatí, rozvíjalo tak, ako by si zasluhovalo.

O našom hosťovi vieme, že má k lyžovaniu veľmi blízky vzťah, preto sa domnievame, že jeho pôsobenie v spoločnosti sa odradil aj v tom, že Jasná bude naďalej skvalitňovať služby, dobuduje sa na žiaducu úroveň, a tým sa sem vrátia aj významné medzinárodné lyžiarske podujatia.

■ Na úvod sme Andreja Devečku požiadali, aby nám prezradil niečo o sebe, o vzťahu k lyžovaniu i o doterajšom pôsobení.

Vyštudoval som Vysokú vojenskú technickú školu – odbor mikroelektronika, civilný smer v Liptovskom Mikuláši. Po ukončení štúdia som nastúpil do podniku Tesla v Liptovskom Hrádku, najskôr ako technolog, neskôr ako vedúci personálneho úseku. V roku 1991 som Teslu opustil a začal som súkromne podnikáť, založili sme spoločnosť, ktorá sa zaoberala maloobchodom – veľkoobchodom a prevádzkou reštaurácie. Neskôr som začal – ako sa tomu hovorí – podnikáť na vlastnú päsť, osamostatnil som sa a ako súkromný podnikateľ som sa zaoberal distribúciou filmov a nákupom autorských práv. Súčasne som pôsobil aj v kožiarskom priemysle, kde som sa stal spoločníkom firmy, ktorá kúpila bývalé Kožiarske závody v Liptovskom Mikuláši.

Keďže od roku 1991 som začal s mojimi synmi chodiť na lyžiarske tréningy a preteky, zákonite som sa aj bližšie venoval zjazdovému lyžovaniu aj ako organizátor a v roku 2006 som bol zvolený za predsedu dozornej rady Slovenského lyžiarskeho zväzu a v tom istom roku som sa stal členom predstavenstva spoločnosti Jasná – Nízke Tatry. Medzi moje podnikateľské aktivity patrí aj účasť na vybudovaní Obchodného centra v Liptovskom Mikuláši.

■ Pokiaľ máme dobré informácie, v roku 2006 vstúpil do vtedajšej spoločnosti SKI Jasná nový strategický partner, spoločnosť J&T. Predstavte tohto nového spoluvlastníka a prevádzkovateľa lyžiarskeho strediska Jasná i pozíciu, ktorú v spoločnosti zastávate.

Spoločnosť J&T je všeobecne známa, je to spoločnosť, ktorá má v portfóliu individuálnych investorov. Jednou z jej aktivít je investovanie do cestovného ruchu, vybudovanie moderných lyžiarskych stredísk schopných zahraničnej konkurencie v oblasti Vysokých a Nízkych Tatier. Dnes bez toho, aby sa investovalo do modernizácie a komplexnej vybavenosti, nemajú strediská budúcnosť.

■ V posledných 15 rokoch sa v lyžiarskom stredisku Jasná vystriedalo

viacero spoločností, ktoré sa venovali prevádzkovaniu tak na severnej, ako aj na južnej strane Chopka. Jedným z akcionárov bola Slovenská poisťovňa, potom mali v prenájme dve spoločnosti, jedna severnú stranu, iná južnú. Neskôr do toho vstúpila 1. Garantovaná, a. s. a pod. To všetko sa však neprejavilo najlepšie aj z pohľadu medzinárodnej kvality strediska, ba možno povedať, že imidž strediska sa v posledných rokoch znížil aj z týchto dôvodov. Čo všetko chce nový akcionár urobiť aj v oblasti propagácie v prospech zvýšenia reputácie strediska a prinavrátenia dobrého mena, ktoré lyžiarske stredisko Jasná v minulosti malo?

Predovšetkým sme urobili výrazné zmeny v sekcii marketingu. Venovali sme nemalé čiastky do reklamných spotov v televíziách, rozhlase, veľkoplošných panelov a pod. Ešte stále vidno panely, ktoré predstavujú našu a. s. ako spoločnosť prevádzkujúcu severnú aj južnú časť Chopka. Okrem nás do portfólia J&T patria aj Tatranské lanové dráhy, čím je efekt vynakladaných prostriedkov na prezentáciu vyšší a zväčšila sa možnosť prezentácie lyžiarskych stredísk tak v oblasti Chopka, ako aj vo Vysokých Tatrách. Tieto strediská prezentujeme aj v zahraničí, kde sme sa predovšetkým zamerali na blízke krajiny ako Česko, Poľsko, Rusko, Ukrajina. Snažíme sa však orientovať aj na severnejšie krajiny ako Anglicko a Dánsko, kde pripravujeme projekty, ktorými chceme získať týchto klientov. V týchto destináciách sa nám začína dariť a presvedčili sme sa, že toto je smer, ktorým by sme sa mohli uberať aj v budúcnosti. Prirodzene, nezabúdame ani na stabilných slovenských, českých a maďarských návštevníkov.

■ Hoci nepôsobíte v tomto stredisku veľmi dlho, ako by ste z vášho pohľadu hodnotili súčasný stav a vývoj v stredisku Jasná? Aké sú hlavné zábery pre ďalšie obdobie?

Povedali ste správne, že nie som v stredisku ešte dlho vo funkcii člena predstavenstva. Avšak v stredisku sa pohybujem prakticky od malička. Pochádzam z Liptovského Mikuláša a do Jasnej som chodil od 5 - 6 rokov, takže stredisko poznám

■ Ing. Andrej Devečka

veľmi podrobne, aj jeho vývoj a všetkých ľudí, ktorí tu pôsobili. Za posledné obdobie sa veľa vecí zmenilo a treba povedať, že nielen našim pričinením. Takisto pričinením predchádzajúcich vlastníkov, hoci nie v takej miere, ako je to teraz. Možno povedať, že sme tu zatiaľ iba rok, ale investovali sme do Jasnej asi 250 miliónov Sk. V prvom rade sme potrebovali zefektívniť a zvýšiť kapacitu zasnežovania, čo sa nám podarilo. Rovnako sme urobili zmeny na Bielej púti, kde sme vymenili starý lyžiarsky vlek za novú modernú 4-miestnu sedačkovú lanovku, čím sa nám zmenilo centrum vstupu na vleky zo Záhradok na Bielu púť.

Rovnako do budúcnosti máme pripravené veľmi zaujímavé projekty, ktoré by mali stredisko zatriktívniť aj pre ďalších turistov. Pod našu gesciu sme prebrali celé gastrooddelenie, ktoré bolo na svaahu, s cieľom zabezpečiť turistom kvalitnú stravu a občerstvenie.

■ Jasná bola vždy hlavným nositeľom lyžiarskeho športu. Ešte v časoch bývalého spoločného štátu Čechov a Slovákov sa tu konali okrem celoštátnych majstrovstiev minimálne štyri preteky Európskeho pohára, tri preteky Svetového pohára, dve zimné univerziády a prednedávnom sa tu skončil 69. ročník Veľkej ceny Demänovských jaskýň. Čo chcete urobiť, aby sa tradícia týchto významných medzinárodných lyžiarskych podujatí znovu obnovila, aby ľudia opäť hojne chodili do Jasnej nielen za lyžovaním, ale aj ako diváci vrcholových pretekov?

Prvý krok sme už urobili, keď sa nám podarilo získať usporiadanie pretekov mužov v zjazdovom lyžovaní v rámci Európskeho pohára, ktorý sa konal vo februári t. r. Ohlasy na podujatie z lyžiarskej federácie FIS i od samotných účastníkov boli veľmi pozitívne a v podstate nás podporili v myšlienke uskutočniť preteky Svetového pohára. Je to zámer náročný nielen na vlastnú organizáciu podujatia, mimoriadne ťažké je vybojovať si právo usporiadať takéto preteky. Podľa nášho odhadu by sme mohli tento zámer uskutočniť najskôr o tri roky. Na organizovanie SP sme si už podali žiadosť, je tam však veľký celosvetový lobing, takže to nie je ľahké a ak, tak nám ponúkajú termín na november či začiatok decembra, kedy zväčša nevyhovujú poveternostné podmienky. Našou snahou je zorganizovať preteky vo febru-

árovom termíne, kedy je zo strany ostatných kandidátov na usporiadanie menší záujem. Treba veriť, že sa nám to podarí. Koncom mája ideme na konferenciu FIS a uvidíme, či sa presadíme.

V budúcej zimnej sezóne máme naplánované aj preteky v rámci EP, našim konkurentom je aj stredisko Vrátna. Prísľúbené máme aj organizovanie pretekov EP pre postihnutých športovcov.

■ Prirodzene, aj v súvislosti s týmito zámermi treba v stredisku ešte urobiť veľa práce, vyžiada si to mnoho investícií. Ako hodnotíte pri schvaľovaní rozvojových plánov spoluprácu s ochranou prírody, so Správou NAPAN-u a majiteľmi pozemkov?

Možno povedať, že spolupráca s ochranou prírody, s majiteľmi pozemkov a so všetkými zainteresovanými, ktorí majú čo povedať do našich investičných zámerov, je na veľmi dobrej úrovni. Samozrejme, musí tu byť akceptácia zo všetkých strán a musíme prihliadať aj na to, čo druhá strana požaduje a potrebuje. Pri prípadných nezrovnalostiach hľadáme riešenia, ktoré sú najvyhovujúcejšie pre obe strany.

■ Dlhé roky sa hovorí o probléme primárnej dopravy do Demänovskej doliny a lyžiarskeho strediska Jasná. S dopravou sú už dlhé roky problémy a kazi to imidž vo vzťahu k zahraničným návštevníkom, keď v čase plnej lyžiarskej sezóny sú parkoviská preplnené a autá parkujú po oboch stranách cesty. Prítom kyvadlová doprava aj podľa názoru domácich návštevníkov je nepostačujúca. Zaoberali ste sa týmto problémom?

Riešenie tohto problému nie je vôbec jednoduché a vyžaduje si to spoluprácu všet-

kých zainteresovaných podnikateľských subjektov, ktoré majú v Demänovskej doline aktivity, samotnej obce Demänovská Dolina, ale aj mesta Liptovský Mikuláš. Pre jednu spoločnosť by bolo veľmi ťažké a neuskutočniteľné, aby vybudovala nejaký vyhovujúci dopravný systém. Prítom je tu otázka – aký dopravný systém? Taký, aký je teraz? Kyvadlová doprava nie je celkom systémové riešenie, snažili sme sa čiastočne eliminovať nepriaznivú situáciu zmenou nástupného miesta do strediska zo Záhradiek na Bielu púť, najmä pre väčšiu kapacitu parkovísk, čo sa nám podarilo, avšak zase to nie je riešenie situácie. Osobne za základ riešenia považujem dopracovanie a schválenie územného plánu a za pomoci financií aj z EÚ to riešiť napríklad inou cestou, rozšírením terajšej cesty, prípadne ďalšími možnosťami dopravy do strediska, čo v súvislosti s ochranou prírody bude určite veľmi ťažké.

Je to problém, ktorý bez pomoci obce aj štátu sa bude dať len veľmi ťažko zvládnuť.

■ Čo pripravujete v stredisku pre najbližšiu budúcnosť?

Pre budúcu lyžiarsku sezónu plánujeme vybudovať novú sedačkovú lanovku zo Záhradiek na Priehybu, čím by sme chceli zvýšiť a skvalitniť prepravu pre našich návštevníkov. Okrem toho robíme prípravné práce pre ďalšiu sedačkovú lanovku z Bielej púte – Hotel Grand na Brhliská. To by boli najvýznamnejšie investície, pokiaľ ide o lanovky v blízkej budúcnosti. V reštauračných službách pripravujeme investíciu do veľkokapacitnej reštaurácie a v oblasti zasnežovania máme snahu vybudovať technické zasnežovanie na Jeleňom Grúni, kde chceme vytvoriť pod-

mienky pre lyžiarov SLZ – pretekárov, pripraviť im vlastnú zjazdovku, aby mali svoje miesto na nerušenú prípravu.

Ďakujeme Ing. Devečkovi za rozhovor a želáme stredisku Jasná, aby sa všetky plány podarilo splniť, aby si získalo späť svoje meno, ako jedno z najlepších lyžiarskych stredísk nielen turistického lyžovania, ale aj pretekárskeho a dostalo sa do kalendára významných medzinárodných lyžiarskych podujatí.

Ing. Miroslav Grešo

ZUSAMMENFASSUNG

Das Skizentrum Jasná in der Niederen Tatra gehört zu den bedeutendsten Skizentren in der Slowakei. In der Vergangenheit war es Schauplatz vieler Skiveranstaltungen von europäischer und weltweiter Bedeutung. Ein Gespräch mit dem Vorstandsmitglied der Aktiengesellschaft Jasná – Nízke Tatry, Dipl. Ing. Andrej Devečka über die weitere Entwicklung des Skizentrums und die Pläne, in Jasná bedeutende internationale Skiveranstaltungen wieder zu organisieren.

SUMMARY

The ski resort Jasná in the Low Tatra Mountains is one of the most important ski resorts in Slovakia. In the past, it was a scene of many ski events of European and world-wide importance. An interview with a board member of the stock company Jasná - Nízke Tatry, Dipl. Ing. Andrej Devečka about the further development of the ski resort and the plans of organising important international ski events in Jasná again.

Z činnosti združenia

Zasadnutie predstavenstva a dozornej rady

Vzhľadom na to, že prvé tohtoročné zasadnutie predstavenstva a dozornej rady združenia sa uskutočnilo už 8. februára 2008 v lyžiarskom stredisku Veľká Rača – Dedovka, o mesiac neskôr, 10. marca 2008, pri príležitosti konania XXV. ročníka pretekov lanovkárov a vlekárov, sa operatívne zišlo predstavenstvo ZZ LAVEX v hoteli Boboty vo Vrátnej, aby prerokovalo hospodárske výsledky združenia za rok 2007 a posúdilo organizačné a technické zabezpečenie pretekov.

Rokovanie predstavenstva a dozornej rady otvoril a prítomných členov privítal predseda združenia Ján Gavalier, ktorý na úvod poďakoval vedúcemu lyžiarskeho strediska Free Time Zone Vrátna Jánovi Krištofíkovi za pomoc pri usporiadaní pretekov lanovkárov v tomto stredisku.

Po schválení programu rokovania riaditeľ ZZ LAVEX Miroslav Grešo vykonal kontrolu

plnenia uznesení prijatých na predchádzajúcom zasadnutí:

- K uzneseniu č. 4/1/2006, ktoré sa týka spolupráce s Ministerstvom hospodárstva SR, riaditeľ informoval o požiadavke generálneho riaditeľa sekcie CR Gabriela Kuličfaya na vypracovanie návrhov a podnetov podložených praktickými skúsenosťami pri zabezpečovaní zahraničnej klientely. Tieto by sa mali prijať na úrovni štátnych a samosprávnych orgánov. Miroslav Grešo navrhol, aby sa vypracovala jednotná koncepcia na základe podkladov, ktoré sekretariát ZZ LAVEX ziska od jednotlivých lyžiarskych stredísk a koncepcia sa zašle ministerstvu.

- K uzneseniu č. 2/4/2007 – týkajúceho sa určovania výšky nájmu pri využívaní pôdy vo vlastníctve štátu na podnikateľské účely v cestovnom ruchu informoval riaditeľ o potrebe obrátiť sa na inú kompetentnú inštitúciu, nakoľko Ústav súdneho inžinierstva v Žiline nie je schopný v tejto veci vydať záväznú stanovisko. Súčasne informoval o požiadavke niektorých lyžiarskych stredísk zo stredného Slovenska preveriť možnosti zníženia distribučného poplatku za odber elektrickej energie cez Úrad pre reguláciu sieťových odvetví.

Ostatné uznesenia boli splnené.

V ďalšom bode rokovania predstavenstva a dozornej rady ZZ LAVEX Miroslav Grešo informoval o organizačnom a technickom zabezpečení XXV. ročníka pretekov lanovkárov a vlekárov. Okrem iného uviedol, že počtom účastníkov sa predpokladá rovnaká úroveň pretekov, aká bola v predchádzajúcich ročníkoch. Deň pred pretekmi sa písomne prihlásilo 250 účastníkov, z toho 174 preteká-

■ Členovia predstavenstva a dozornej rady ZZ LAVEX

rov. Technická časť pretekov – stavba trate, meranie času, rozhodcovia, riaditeľ pretekov atď. je pripravená v spolupráci s pracovníkmi lyžiarskeho strediska Free Time Zone Vrátna. Ďalšie služby – ubytovanie, stravovanie a občerstvenie pretekárov je pripravené v spolupráci s hotelom Boboty. Vyzdvihol aj ochotu množstva sponzorov venovať pretekárom vecné ceny.

Riaditeľ združenia poďakoval vedeniu spoločnosti Omnitrade za ústretovej prístup k zabezpečeniu jubilejných pretekov, keďže podmienky pre usporiadanie boli z hľadiska poveternostnej situácie, najmä vysokých teplôt v čase plánovania pre teky, veľmi zložité.

Členovia predstavenstva a dozornej rady sa zaoberali aj výsledkami hospodárenia združenia za rok 2007. Výsledky hospodárenia posúdené nezávislým auditom – daňovo-poradenskou a auditorskou kanceláriou Ing. Ján Polóny, Liptovský Mikuláš, boli prekonzultované s predsedom dozornej rady Jánom Bulíkom. Prehľad o výnosoch a nákladoch podľa jednotlivých činností, ako aj návrh na rozdelenie zisku, dostali všetci členovia predstavenstva vopred.

V bode rôzne dostal priestor zástupca strediska Free Time Zone Vrátna Ján Smerek, ktorý v krátkosti zhodnotil ostatné lyžiarske sezóny v stredisku a vyzdvihol činnosť ZZ LAVEX v prospech jednotlivých lyžiarskych stredísk na Slovensku. Poďakoval sa za záujem organizovať jubilejný XXV. ročník pretekov lanovkárov v ich stredisku a zaželal úspešný priebeh pretekov všetkým pretekárom.

Na záver zasadnutia sa uskutočnila voľba predsedu a podpredsedu predstavenstva ZZ LAVEX a voľba 12. riadneho člena predstavenstva. Predsedom predstavenstva sa stal Ján Gavalier – 1. Tatranská, a. s., a podpredsedom predstavenstva Dušan Mikloš – Termont, s. r. o.

Zasadnutie predstavenstva a dozornej rady ukončil a prítomným poďakoval za účasť predseda Ján Gavalier.

M.G.

ZUSAMMENFASSUNG

Am 10. März 2008 trat der Vorstand und der Aufsichtsrat des Interessenverbandes LAVEX zusammen, um die Wirtschaftsergebnisse des Verbandes für das Jahr 2007, organisatorische und technische Vorbereitungen für das 25. Skirennen der Seilbahner und einige weitere Aktivitäten des Verbandes zu besprechen. Gleichzeitig fand auch die Wahl des Vorsitzenden und Vize-Vorsitzenden statt. Als Vorsitzender des Verbandes wurde wiederholt Dipl. Ing. Ján Gavalier gewählt, und als Vize-Vorsitzender Dipl. Ing. Dušan Mikloš.

SUMMARY

On 10 March 2008, the management board and the supervisory board of the interest association LAVEX met in order to discuss the association's economic results for the year 2007, organisational and technical preparations for the 25th ski race of cableway workers and other activities of the association. At the meeting also the election of the chairman and vice-chairman took place. Dipl. Ing. Ján Gavalier was elected for the association's chairman and Dipl. Ing. Dušan Mikloš for the vice-chairman.

Jubilejný XXV. preteky lanovkárov a vlekárov

Hoci nám to tak nepripadá, čísla a dátumy nepustia a v súčasnosti je za nami už XXV. ročník pretekov lanovkárov a vlekárov. Uskutočnil sa v dňoch 10. a 11. marca 2008 v lyžiarskom stredisku Vrátna. Pre lepšie pripomenutie uvádzame na úvod prehľad lyžiarskych stredísk, v ktorých sa preteky počas 25 rokov uskutočnili.

Ročník	Rok	Miesto konania
I.	1982	Štrbské Pleso
II.	1983	Jasná – Chopok sever
III.	1984	Martinské hole
IV.	1985	Vrátna
V.	1986	Skalnaté Pleso - Lomnické sedlo
VI.	1987	Chopok - juh
VII.	1988	Malá Lučivná
VIII.	1989	Martinské hole
IX.	1990	Jasná – Chopok sever
X.	1993	Jasná – Chopok sever
XI.	1994	Veľká Rača – Laliky
XII.	1995	Kubínska hoľa
XIII.	1996	Krompachy – Plejsy
XIV.	1997	LS Jahodná
XV.	1998	Štrbské Pleso
XVI.	1999	Malinô Brdo
XVII.	2000	Vyšná Boca
XVIII.	2001	Drienica
XIX.	2002	Lopušná dolina
XX.	2003	Štrbské Pleso
XXI.	2004	Zuberec – Roháče
XXII.	2005	Veľká Rača – Ošadnica

- XXIII. 2006 Donovaly
XXIV. 2007 Štrbské Pleso
XXV. 2008 Vrátna

Poznámka: V rokoch 1991 a 1992 sa preteky nekonali.

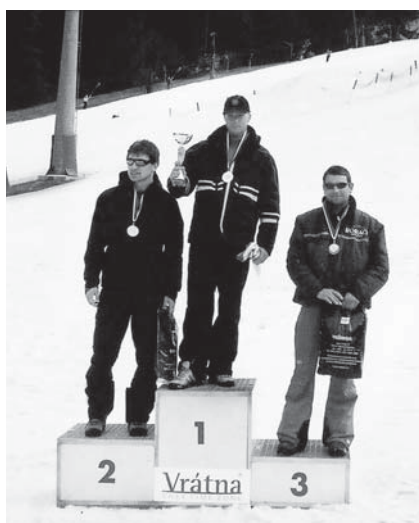
Pravdepodobne nie som sám, komu sa pri pohľade na prehľad jednotlivých ročníkov a stredísk vybavujú rôzne spomienky, príhody, stretnutia a situácie, ktoré sa udiali, nevraviac o spomienkach na ľudí – organizátorov z jednotlivých stredísk, samotných pretekárov, účastníkov či zakladateľov prvých pretekov. Treba pripomenúť J. Gavaliera, J. Valkošiaka, J. Jackoviča, E. Chorváta, J. Gurtlera, J. Grexu, L. Harvana, P. Ferencíka, V. Droppu, P. Čániho, J. Slabého, P. Jaroša, A. Jakubovského, H. Morstyna, P. Raučina, M. Kamenára... Účastníci, z ktorých už viacerí, žiaľ, nie sú medzi nami. Prítom boli medzi tými, ktorí v roku 1982 na Štrbskom Plese prišli s myšlienkou pravidelného stretávania sa pracovníkov lanoviek a vlekov a založili tak tradíciu pravidelného spoločensko-športového podujatia, o ktoré je do dnešných dní stále mimoriadny záujem.

Samotné podujatie prešlo počas štvrtstoročia viacerými zmenami, či už to bolo rozšírenie podujatia na dva dni, zaradenie kategórie žien, v minulosti bola aj kategória cvičiteľov lyžiarskych škôl, vynechanie druhého kola z dôvodu vysokého počtu pretekárov, založenie súťaže O putovný pohár lanovkára pre pretekára s najlepším časom, získavanie sponzorov, prostredníctvom ktorých sú zabezpečené ceny pre víťazov jednotlivých kategórií i ďalšie ceny, o ktoré sa v posledných

Foto: LAVEX

■ Účastníci pretekov lanovkárov a vlekárov vo Vrátnej

■ **Víťazi kategórie I. do 35 rokov**

ročníkoch medzi pretekármi už žrebuje. Zmeny vždy reagovali na aktuálne situácie a na to, čo priniesol život. V súčasnosti sa javí potreba zaviesť kategóriu mužov nad 65 rokov.

Osobitnou sprievodnou kapitolou pretekov bolo, je a určite bude – počasie. Mnohí si isto pamätajú na nepriaznivé počasie III. a IV. ročníka či na silný vietor počas V. ročníka, kedy hrozilo, že sa pretekári nedostanú kabínkovou lanovkou z Tatranskej Lomnice na štart pretekov na Skalnatom Plese. Podobný vietor sprevádzal aj XXIII. ročník na Donovaloch.

Pokiaľ ma spomienky neklamú, väčšina pretekov sa uskutočnila za pekného slnečného, niekedy chladnejšieho, inokedy teplejšieho jarného počasia. Nezabudnuteľné počasie bolo napríklad na Chopku – juh, pekne bolo na X. ročníku v Jasnej, na pretekoch na Roháčoch – Zuberčí, na Veľkej Rači a tradične priaznivo bolo vždy na Štrbskom Plese.

Tohtoročný – jubilejný XXV. ročník sa konal v dňoch 10. a 11. marca 2008 vo Vrátnej, areáli Paseky, teda v stredisku, v ktorom sa preteky mali konať už v pred-

■ **Prví traja z kategórie II.**

chádzajúcom roku, ale počasie a nepriaznivé snehové podmienky rozhodli inak.

Podobná situácia bola aj teraz. Organizátori sa preto rozhodli preteky uskutočniť v skoršom termíne, pretože pretrvávajúce teplé a daždivé počasie a vyhliadky predpovedí počasia, ktoré neboli priaznivé, vyvolali obavy, či by bolo možné preteky uskutočniť v neskoršom termíne v tomto stredisku. Našťastie, meteorologické predpovede na utorok 11. marca – deň pretekov – nevyšli. Namiesto predpovedaného dažďa bol pekný teplý snečný deň, ktorý si účastníci, ktorých sa tu zišlo asi 250, mohli v pohode užžiť. Sniežko a teplo bolo príjemné pre účastníkov, ale snehu na trati to už tak veľmi nevyhovovalo. Osobne som mal obavy, či podmienky trate pre 174 štartujúcich vydržia a nebude potrebné trať obrovského slalomu prestavovať, čo by skomplikovalo súťaž O putovný pohár lanovkára pre pretekára s najlep-

■ **Absolútny víťaz Štefan Želasko ml.**

ším časom. Našťastie, technici z Vrátny na čele s Vladimírom Krajňákom ml. sa dobre vyznajú a Zuzulovej svah mali poctivo pripravený. Trať bola síce premočená, ale spodný ľadový podklad to istil a možno povedať, že podmienky boli pre všetkých rovnaké. Stačí si pozrieť výsledkovú listinu, keď traja pretekári, ktorí štartovali v poslednej desiatke štartového poľa, sa dostali vo výsledkoch do prvej desiatky.

V tomto roku vyšiel aj zámer organizátorov, aby sa podujatie konalo vždy v inom lyžiarskom stredisku. Do Vrátny sa preteky vrátili po 21 rokoch. Pamätníci, ktorí sa zúčastnili IV. ročníka vedia, že vtedajšie podmienky boli mimoriadne nepriaznivé – nedostatok snehu nás prinútil robiť preteky vo vyššej nadmorskej výške – 1 500 m v Snilovskom sedle. Vietor, hmla a mrholenie trvali počas celých pretekov, niektorí pretekári mali problém trafiť do bránok, nakoľko ich pre hmlu nevideli. V cieľi sme na pretekárov kričali, aby zastali, pretože sme sa obávali, že skončia až v Turanoch. Z cieľa sa pekne muselo vyšliapať s lyžami na pleci naspäť do sedla a zísť asi 100 m dolu k starej lanovke na Chleb, ktorá nás dopravila do Vrátny. Prezentácia preteká-

■ **Usmíati víťazi III. kategórie**

rov sa konala na Novom Sokolí, vtedajšími spoluorganizátormi boli pracovníci podniku Interhotel Ružomberok. Prípadne to len preto, aby tí, ktorí sa zúčastnili IV. ročníka, mohli porovnávať podmienky vtedy a dnes. A to nielen pokiaľ ide o podmienky pre samotné preteky, ale aj vybavenosť strediska – nová 4-miestna sedačková lanovka na Pasekách, nová 8-miestna kabínka na Chleb, technické zasnežovanie, osvetlenie, stroje na úpravu svahov, parkoviská, reštaurácie na občerstvenie, nevraciac už o pláne výstavby ďalšej lanovky na Poludňový Grúň. Verím, že účastníci pretekov si tieto zmeny a novinky všimli, a tak ich môžu porovnávať s podmienkami a vybavenosťou v svojich strediskách, prípadne s podmienkami v iných strediskách, kde sa preteky doteraz podarilo zorganizovať.

Tohtoročným spoluorganizátorom pretekov a hosťiteľom bola firma Omnitrade, a. s., Bratislava, prevádzka Terchová, ktorá je prevádzkovateľom OHDZ vo Vrátny. Všetky základné a zásadné technické veci potrebné pre preteky mal na starosti Ing. Ján Krištofik so spolupracovníkmi.

■ **Víťazi kategórie nad 55 rokov**

O prípravu a materiál na postavenie trate, štartu, cieľa, kontroly na bránkach sa postarala partia Vladimíra Krajňáka, ktorý bol aj autorom trate. Meranie časov v cieľi zabezpečil Rastislav Mašlonka z firmy KK-Sporttiming Kežmarok. Pretekalo sa na svahu Paseky v jednom kole obrovského slalomu s 23 brámkami, s nadmorskou výškou štartu asi 800 m. Na štart pretekov sa prihlásilo 182 pretekárov, do cieľa prišlo a klasifikovalo sa 174. Pretekalo sa v piatich kategóriách.

Putovný pohár lanovkára pre pretekára s najlepším časom vyhral Štefan Želasko ml. zo Ski Plejsy Košice, ktorý sa súčasne stal aj víťazom I. kategórie mužov. Pripomínam, že Želaskovci boli v tomto roku bez konkurencie, veď aj Štefan Želasko st. stál na stupni víťazov v III. kategórii mužov. Takže o rok sme zvedaví na obhajobu ich tohtoročných víťazstiev.

Pre úplnosť uvádzame prehľad doterajších víťazov Putovného pohára lanovkára

Roč-ník	Rok	Miesto konania	Víťaz putovného pohára
XII	1995	Kubínska hoľa	Martin Slabý, SL Poma Jasná
XIII	1996	Krompachy - Plejsy	Peter Klauz, Ski Plejsy
XIV	1997	LS Jahodná	Peter Klauz, Ski Plejsy
XV	1998	Štrbské Pleso	Štefan Želasko, Ski Plejsy
XVI	1999	Malinô Brdo	Juraj Mikuláš, Opalisko, Závažná Poruba
XVII	2000	Vyšná Boca	Milan Pošta, ŽP Ski Tále
XVIII	2001	Drienica	Milan Pošta, ŽP Ski Tále
XIX	2002	Lopušná dolina	Matej Gemza, Ski Chem Svit
XX	2003	Štrbské Pleso	Peter Klauz, Omnitrade Vrátna
XXI	2004	Zuberec-Spálená	Peter Klauz, Omnitrade Vrátna
XXII	2005	Veľká Rača	Zbyněk Podaný, TJ Družba Smrečany-Žiar
XXIII	2006	Donovaly	Peter Zemko, Zenit Dolný Kubín
XXIV	2007	Štrbské Pleso	Jozef Dibdiak, Ski Seven Dolný Kubín
XXV	2008	Vrátna	Štefan Želasko ml., Ski Plejsy Košice

Tradičia dvojdňového podujatia sa zachovala aj v tomto roku s tým, že prvý deň sa venuje spoločenskej časti, ktorej predchádza zasadnutie predstavenstva a dozornej

rady ZZ LAVEX. Samotná spoločenská časť bola v hoteli Boboty, kde boli účastníci aj ubytovaní. Tu sa dalo nielen najesť, vyspať, ale v bare aj dobre posedieť a popievať si, ako vždy na tomto podujatí pri harmonike Čičmancov až do rána.

Dobrá atmosféra, v rámci ktorej sa stretávajú dlhoroční priatelia, samozrejme pokračuje aj v deň pretekov, teraz to bolo v občerstvovacích zariadeniach priamo v cieľi pretekov na Pasekách. Malou zmenou bolo vynechanie studených mís a ich nahradenie opekanou klobásou, tradičným gulášom a, prirodzene, vínom, ktoré zabezpečili domáci organizátori.

Po ukončení pretekov bolo oficiálne vyhlásenie výsledkov a odovzdanie cien pre víťazov - prvých troch v jednotlivých kategóriách, ako aj ďalšie odovzdávanie cien, ktoré sa žrebovali v rámci tomboly pre štartujúcich pretekárov.

■ Víťazky kategórie žien

Ceny víťazom odovzdali predseda združenia Ján Gavalier, riaditeľ združenia Miroslav Grešo a podpredseda združenia Dušan Mikloš. Okrem cien pre víťazov sa v rámci tomboly odovzdalo aj ďalších, približne 80 vecných cien, keď tradičnú štedrosť podujatiu prejavili sponzori: OMNITRADE Bratislava, prevádzka Terchová, Vrátna dolina DOPPELMAYR - zástupcovia firmy na Slovensku TATRAPOMA Kežmarok SKIPARK Ružomberok JASNÁ - Nízke Tatry, Demänovská Dolina SITOUR Banská Bystrica I. TATRANSKÁ, Štrbské Pleso TERMONT Martin SNOWWORK, zástupcovia firmy PRINOTH, Mlynky RASTER PLUS Zvolen TECHNOALPIN EAST EUROPE Žilina TATRAWEST Zuberec ALPINA Zuberec JASED Belá-Dulice LK BABA Pezinok BESNA Drienica

■ Domáci usporiadatelia sa postarali o občerstvenie účastníkov

SNOW PARADISE Veľká Rača, Oščadnica
 ŠPORTCENTRUM Liptovský Ján
 ŠPORTCENTRUM Oščadnica
 ŠPORTCENTRUM Selce
 ŽIARCE Pavčiná Lehota
 SCAN QUILT Liptovský Mikuláš
 VALMAN-SK, zást. firmy Nils, Banská Bystrica
 ISO Liptovský Mikuláš
 CHEMOSVIT Svit
 SKI Plejsy Košice
 SKI ACADEMY, Hotel Družba - Jasná
 SKI CHEM Lopušná dolina
 Palučanská pekáraň, Liptovský Mikuláš, Ing. M. Bigda
 B+B Papier Liptovský Mikuláš
 Malé Pekarne Jakubovany - Ján Droppa
 ZZ LAVEX, Liptovský Mikuláš

Záverom chceme poďakovať domácim organizátorom - všetkým zástupcom firmy Omnitrade Terchová - LS Vrátna, ktorí sa podieľali na technickom zabezpečení pretekov, predovšetkým J. Krištofikovi, Vladimirovi Krajňákovi a jeho skupine technikov, osobitne vedeniu firmy Omnitrade, ktoré umožnilo, aby sa preteky vo Vrátnej mohli konať.

Poďakovanie patrí aj R. Mašlonkovi, ktorý nás zachránil meraním časov, ako aj všetkým ďalším, ktorí sa na príprave a organizácii úspešných pretekov podieľali. Poďakovanie patrí aj všetkým sponzorom a dovoľujeme si vysloviť nádej, že pretekom zachovajú priazeň aj v nasledujúcom XXVI. ročníku. O mieste jeho konania vás budeme informovať, radi však privítame ponuky lyžiarskych stredísk.

Spracoval: Peter Grieš

ZUSAMMENFASSUNG

Am 10. und 11. März fand im bekannten Skizentrum Vrátna im Gebirge Malá Fatra das 25. Skirennen der Seilbahn- und Skiliftangestellten statt.

SUMMARY

On 10 and 11 March, the 25th ski race of cableway and ski-lift workers took place in the famous ski resort Vrátna in Malá Fatra Mountains.

Výsledková listina XXV. pretekov lanovkárov a vlekárov

KATEGÓRIA I – MUŽI DO 35 ROKOV

P.Č.	ŠT.Č.	MENO	KLUB	ČAS
1	154	Štefan Želasko ml.	Ski Plejsy Košice	00.40.76
2	188	Juraj Kadlic	Omnitrade	00.42.82
3	158	Štefan Jančo	Roháče Zuberec	00.43.38
4	184	Martin Lobo	Ski Centrum	00.44.15
5	156	Viktor Hajster	TJ Mier Rajec	00.44.82
6	144	Vladimír Bury	Obec Skalité	00.44.98
7	151	Michal Bažík	Alpina Zuberec	00.45.34
8	194	Dušan Šomega	Situm L. Revúce	00.45.37
9	150	Peter Mesik	Športcentrum Selce	00.45.41
10	162	Jarko Buľovský	Jased Belá-Dulice	00.45.46
11	166	Milan Ohurniak	Športcentrum L. Ján	00.46.06
12	145	Patrik Špánik	TJ Mier Rajec	00.47.27
13	168	Marek Šiška	Roháče Zuberec	00.47.85
14	199	Lubomír Ljeskovanský	SÚZ Mlyny	00.47.87
15	172	Peter Húska	Jasná NT LD Chopok	00.48.09
16	176	Jozef Hrčka	Omnitrade	00.48.57
17	191	Marek Bystričan	Goimpex BA – PS	00.48.74
18	167	Andrej Špánik	TJ Mier Rajec	00.49.00
19	143	Radoslav Čupka	Omnitrade	00.49.22
20	169	Ivan Kutaj	Goimpex BA – PS	00.49.56
21	148	Ján Firek	SCR Veľká Rača	00.49.81
22	190	Peter Bracho	Ski Kubínska hoľa	00.50.06
23	165	Jaroslav Sokol	1. Tatranská. Štr. Pleso	00.50.45
24	171	Ivan Budaj	Ski centrum Mýto p. Ď.	00.50.48
25	177	Peter Bizík	Jased Belá-Dulice	00.51.17
26	149	Ján Buocik	LS Martinské hole	00.51.43
27	192	Michal Salic	Ski TMEG Remata	00.51.53
28	161	Milan Mušák	LK Prievidza	00.51.61
29	160	Ján Holka	Omnitrade	00.51.87
30	152	Miroslav Filek	Roháče Zuberec	00.52.11
31	146	Peter Bafi	Snowwork Mlyny	00.52.72
32	186	Ján Gardošik	Tatrarekrea Svit	00.53.09
33	157	Dušan Vinžík	SKI Park Ružomberok	00.53.30
35	181	Rastislav Borsik	Alpina Zuberec	00.53.95
37	198	Ondrej Očenáš	TJ Tatra Podkonec	00.54.73
38	197	Lubomír Urban	Roháče Zuberec	00.54.94
39	180	Ladislav Gardošik	Tatrarekrea Svit	00.55.12
40	196	Matej Budaj	Technoalpin	00.55.67
41	164	Vladimír Mišta	SKI Park Ružomberok	00.55.74
42	155	Miroslav Binder	Ziarce Dem. Dolina	00.57.05
43	153	Jozef Šuliga	1. Tatranska Štr. Pleso	00.58.15
44	163	Marek Feranec	Roháče Zuberec	00.58.82
45	189	Rudo Macháček	Ski Park Ružomberok	00.58.93
46	142	Marek Baraňai	Športcentrum L. Ján	00.59.32
47	183	Róbert Varga	Omnitrade	01.00.93
48	178	Michal Bodor	Situm L. Revúce	01.04.44
49	182	Rastislav Gonšenica	Roháče Zuberec	01.11.84
50	173	Rastislav Chovan	Tatrarekrea Svit	01.28.22
51	174	Peter Kochan	Besna Drienica	01.31.72
52	193	Jaroslav Matys	Roháče Zuberec	01.47.76
Nedokončili				
	175	Tibor Šenkár	Roháče Zuberec	
	141	Ondrej Kluchtiak	Tatrawest	
Nenastúpili				
	179	Ján Kvoriak	Goimpex BA – PS	
	147	Jaroslav Jamriška	LS Martinské hole	

P.Č.	ŠT.Č.	MENO	KLUB	ČAS
	170	Martin Brezina	Ski Kubínska hoľa	
	187	Tomáš Reznický	Tatrapoma	
	159	Martin Měrka	Technoalpin	
	195	Michal Ďuriš	Tomier Rajec	

KATEGÓRIA II – MUŽI 36 - 45 ROKOV

P.Č.	ŠT.Č.	MENO	KLUB	ČAS
1	102	Milan Šiška	Roháče Zuberec	00.43.67
2	114	Igor Mančík	Ski TMG Poruba	00.43.98
3	121	Milan Kuriatko	Šachtičky B. Bystrica	00.45.66
4	94	Svetoslav Lengyel	Ski Park Ružomberok	00.46.29
5	101	Marián Brzák	Jased Belá – Dulice	00.46.48
6	124	Marián Kendera	Ski Park Ružomberok	00.46.54
7	132	Maroš Korfanta	Lokomotiva Dedinky	00.46.58
8	96	Roman Helebrand	Skintrum	00.47.13
9	130	Ivan Melichač	Ski Park Ružomberok	00.47.20
10	115	Peter Poliak	Snowwork Mlyny	00.47.54
11	97	Marián Tetík	Alpina Zuberec	00.47.75
12	98	Vladimír Valek	Tatrarekrea Svit	00.48.13
13	107	Igor Vincláv	Šachtičky B. Bystrica	00.48.67
14	125	Štefan Belica	Šachtičky B. Bystrica	00.48.83
15	120	Pavol Lipták	SCR Veľká Rača	00.49.09
16	109	Peter Srnka	Ski Centrum Mýto p. Ď.	00.50.67
17	108	Ján Hudec	Tatrawest	00.50.78
18	103	Miroslav Kuriš	Situm L. Revúce	00.51.38
19	91	Pavol Kupčo	SKI Chem Svit	00.51.63
20	110	Peter Urban	Roháče Zuberec	00.51.97
21	128	Peter Rabatin	Ski Plejsy Košice	00.52.25
22	122	Ľuboš Brzák	Jased Belá – Dulice	00.53.41
23	113	Jozef Vermeš	SÚZ Mlyny	00.53.50
24	106	Miroslav Vietoris	Ski Plejsy Košice	00.53.82
25	116	Tibor Kurila	Situm L. Revúce	00.53.86
26	111	Remus Dobias	Ski Chem Svit	00.53.90
27	104	Peter Král	Športcentrum L.Ján	00.55.23
28	131	Peter Grofčík	SÚZ Mlyny	00.55.71
29	99	Lubomír Garan	Tatrapoma	00.56.38
30	105	Matej Ružbašský	Tatrapoma	00.56.59
31	134	Ján Zahoranský	Lokomotiva Dedinky	00.59.63
32	93	Ján Bažík	Tatrawest	00.59.77
33	112	Branislav Jendruščák	Tatrapoma	01.01.60
34	118	Ľudovít Sloboda	LK Baba Pezinok	01.10.92
Nedokončili				
	126	Ľuboš Švec	LK Tr. Teplá	
	119	Miroslav Podhorský	Omnitrade	
	100	Richard Šesták	PRO SKI Martin	
	123	Miroslav Šuriňák	Tatrawest	
	127	Milan Ogurčák	TJ Lokomotiva Dedinky	
Nenastúpili				
	129	Peter Hornik (Györi)	Snowwork Mlyny	

KATEGÓRIA III – MUŽI 46 - 55 ROKOV

P.Č.	ŠT.Č.	MENO	KLUB	ČAS
1	73	Štefan Želasko st.	Ski Plejsy Košice	00.44.41
2	77	Slavo Pňáček	Ski Kubínska hoľa	00.44.90
3	59	Vlastimil Tréger	TJ Tatran Nižná Boca	00.46.14
4	68	Milan Mikuláš	Jasná NT – LD Chopok	00.46.48
5	62	Peter Ďurech	LK Tr. Teplá	00.47.05
6	76	Marián Jagerčík	Obec Polomka	00.47.35
7	65	Peter Harvan st.	SCR Veľká Rača	00.48.20

P.Č.	ŠT.Č.	MENO	KLUB	ČAS
8	41	Peter Erdély.	Raster plus	00.48.88
9	36	Július Gánoczy	Športcentrum Oščadnica	00.50.99
10	87	Stanislav Radolský	Ski TMG Remata	00.51.42
11	80	Ján Mesík	Športcentrum Selce	00.51.59
12	61	Michal Šulgan	SCR Veľká Rača	00.51.76
13	84	Jozef Majerčík	Obec Polomka	00.51.81
14	51	Ivan Medveď	Ski Centrum Mýto p.Ď.	00.52.76
15	57	Peter Tomka	1.Tatranská Štr. Pleso	00.52.78
16	72	Peter Malina	Tatrapoma	00.53.03
17	58	Miroslav Galovič	TJ Mier Rajec	00.53.08
18	83	Ivan Očenáš	TJ Podkonice	00.53.20
19	63	Peter Moravčík	Ski TMG Remata	00.53.98
20	85	Milan Slivka	LK Hrádok Bystrička	00.54.03
21	86	František Laurenčík	Omnitrade	00.54.46
22	79	Karol Vrana	Šachtičky B. Bystrica	00.54.69
23	50	Pavol Králik	Ski Centrum	00.54.97
24	78	Pavol Barnák	Lokomotiva Dedinky	00.55.32
25	64	Václav Slivka	LK Hrádok Bystrička	00.55.81
26	45	Vladimír Brokeš	LK Tr. Teplá	00.56.47
27	74	Dušan Šimko	Besna Drienica	00.56.48
28	37	Marián Ružička	LK Tr. Teplá	00.56.71
29	49	Milan Urban	Žiarce Dem. Dolina	00.56.82
30	60	Jozef Drienik	LK Tr. Teplá	00.57.46
31	82	Alfréd Franko	SÚZ Mlynky	00.57.60
32	43	Roman Petras	Tatrapoma	00.57.77
33	69	Dušan Súkenik	TJ Mier Rajec	00.59.59
34	40	Miroslav Kaluža	Besna Drienica	00.59.78
35	54	Alojz Petrák	Obec Skalité	00.59.86
36	56	Gabriel Zelenay	Jasná NT - LD Chopok	01.00.49
37	71	František Lapšanský	SÚZ Mlynky	01.00.86
38	55	Ján Selecký	LK Prievidza	01.00.97
39	53	Ján Duda	Jasná NT - LD Chopok	01.00.97
40	38	Ivan Bartek	Tatrapoma	01.01.40
41	66	Lubomír Mráz	SÚZ Mlynky	01.01.59
42	48	Peter Nanky	Ski Park Ružomberok	01.02.14
43	70	Ján Matejíček	SCR Veľká Rača	01.04.34
44	46	Jozef Novobilský	Ski Chem Svit	01.04.58
45	67	Miroslav Hlinka	LS Martinské hole	01.04.80
46	81	Norbert Frank	LK Podolíne	01.04.92
47	75	Miroslav Hudák	Ski Chem Svit	01.09.21
48	42	Štefan Vaľko	Tatrapoma	01.12.83
49	47	František Vojtičko	Tatrapoma	01.54.73
Nedokončili				
	52	Ľudovít Weck	Športcentrum Oščadnica	
Nenastúpili				
	44	Miroslav Bizup	Tatrapoma	

KATEGÓRIA IV - MUŽI NAD 55 ROKOV

P.Č.	ŠT.Č.	MENO	KLUB	ČAS
1	24	Jozef Horský	Obec Polomka	00.45.23
2	14	Miroslav Šupala	TJ Tatran Nižná Boca	00.48.93
3	21	Jozef Kachút	LTK Stankovany Rojkov	00.49.69
4	29	Emerich Mareček	TJ Jakubovany	00.50.04
5	18	Ján Droppa	TJ Jakubovany	00.50.89
6	12	Pavol Šulek	Obec L. Ján	00.51.37
7	11	Vladimír Krajňák	Ski Taja Tatr. Javorina	00.51.68
8	30	Jaroslav Drzewiecky	Ski Bekeš Ždiar	00.53.44
9	33	František Dolník	Ski TMG Remata	00.55.32
10	13	Miroslav Soukup	Jased Belá - Dulice	00.55.49
11	22	Peter Peniaštek	LK Hrádok Bystrička	00.57.32
12	17	Ján Macek	Jasná NT - LD Chopok	00.59.32
13	32	Jozef Šoffa	Ski Sportcentrum	01.00.39
14	23	Pavol Risik	Ski Centrum	01.00.90
15	20	Pavol Polák	Športcentrum Oščadnica	01.01.34

P.Č.	ŠT.Č.	MENO	KLUB	ČAS
16	31	Martin Ihnačák	Tatrapoma	01.02.22
17	28	Jozef Markovič	Jased Belá - Dulice	01.02.96
18	16	Michal Kostrej	LK Prievidza	01.04.11
19	27	Rudolf Štancel	Ski Plejsy Košice	01.08.77
20	19	Jozef Guláš	LK Prievidza	01.12.18
21	26	František Dobias	Ski Chem Svit	01.18.03
Nedokončili				
	25	Rudolf Weinberger	LK Baba Pezinok	

KATEGÓRIA V - ŽENY

P.Č.	ŠT.Č.	MENO	KLUB	ČAS
1	1	Zuzana Žideková	Technoalpin Žilina	00.43.75
2	9	Martina Staroňová	SÚZ Mlynky	00.43.93
3	2	Karin Pavlikovská	SÚZ Mlynky	00.44.57
4	3	Zuzana Repková	LK Baba Pezinok	00.46.68
5	6	Zuzana Matušková	Omnitrade	00.48.27
6	4	Slavomira Čisárová	SÚZ Mlynky	00.48.64
7	10	Jozefa Stračinová	Šachtičky B. Bystrica	00.49.86
8	8	Lubica Staroňová	Snowwork Mlynky	00.59.14
9	5	Iveta Franková	LK Podolíne	01.12.22

■ O preteky bol tradične veľký záujem

■ Na štarte

■ V plnom nasadení

Z kroniky lanovkárov

Odišiel verný syn Roháčov Alojz Koval' zo Zuberca

V závere minulého roka, presnejšie 16. novembra 2007, vo veku nedožitých 72 rokov navždy opustil svojich najbližších rodinných príslušníkov, mnohých priateľov a bývalých spolupracovníkov jeden z priekopníkov rozvoja cestovného ruchu v Roháčoch a ich okolí Alojz Koval' zo Zuberca.

Narodil sa 10. mája 1936 v Zubercoch na Orave, kde v rokoch 1942 – 1948 navštevoval aj základnú školu. Neskôr študoval na Strednej zmiešanej škole v Habovke a v rokoch 1951 – 1954 na Jedenástročnej strednej škole v Trstenej, kde v roku 1954 maturoval. Po absolvovaní základnej vojenskej služby pracoval v rokoch 1957 až 1959 ako kontrolór v SD Jednota Trstená. V rokoch 1959 až 1966 pôsobil na obchodnom oddelení n. p. Tesla Orava v Nižnej.

Jeho pôsobenie v odvetvi cestovného ruchu na Slovensku sa začalo v júni 1966, kedy sa stal vedúcim vedľajšieho hospodárstva (VH) novozaloženej TJ Roháče v Zubercoch. Hneď na začiatku pôsobenia začal postupne formovať náplň činnosti VH, rozširovať a dopĺňať okruh spolupracovníkov. Pri ich výbere sa zamerával na ich všestrannosť a remeselnú zručnosť pri výkone rôznych činností, v dôsledku čoho takmer všetci dokázali vykonávať prácu vodičov motorových vozidiel, obsluhu stavebných mechanizmov, murárov, tesárov, stolárov, elektrikárov, zámočníkov, ako aj ďalšie nevyhnutné činnosti.

Počnúc rokom 1966 A. Koval' podľa uvedených kritérií všestrannej odbornej spôsobilosti a remeselnej zručnosti postupne zapojil do stále rastúcej činnosti VH Jána Šišku, Júliusa Borsíka, Petra Fileka, Ondreja Valeka, Jozefa Šuriňaka a Eduarda Šuriňaka. V roku 1967 pribudli ešte Alojz Kremnica, Ondrej Maslík, Eduard Kluchťák, Ladislav Matiščík a Anton Filek. Súčasne v rámci VH vytvorili aj stolársku dielňu, v ktorej pracovali Ján Hudec, Ján Šroba a Klementína Hudecová.

Spolu so svojimi spolupracovníkmi začali postupne budovať materiálno-technické zázemie pre šport a turistiku v Roháčoch. V rokoch 1966 až 1969 na vylámanej lesnej ploche po veternej kalamite v Spálenej (Salatínskej) doline vybudovali lyžiarsku zjazdovku s lyžiarskym vlekom VL 1000 (Transporta Chrudim). Vybudovali

aj potrebné energetické objekty, údolnú stanicu lyžiarskeho vleku so strojovňou, spoločenskou miestnosťou, ubytovňou, bufetom a hygienickými zariadeniami.

V roku 1970 pracovníci VH vybudovali v areáli Vysokej školy dopravy a spojov v lokalite Zuberec-Brestová ďalší lyžiarsky vlek VL1000 so zjazdovkou. V tom istom roku po nevyhnutných stavebných prácach uviedli do prevádzky aj verejné táborisko v lokalite pod Javorinou, ktoré postupnou výstavbou moderných hygienických zariadení, bufetového zrubu a zdroja pitnej vody nadobudlo charakter certifikovaného autokempingu (ATC), zaradeného do medzinárodnej siete ATC na území bývalej ČSSR.

Popri zabezpečovaní prevádzky vlastných zariadení VH TJ Roháče pracovníci VH postupne vykonávali rôzne stavebné a údržbárske činnosti v oblasti Roháčov, napríklad výstavbu a údržbu siete turistických chodníkov, štýlových čakární autobusových zastávok, areál skanzenu oravskej dediny, výstavbu lyžiarskych vlekov na Oravskej priehrade, v Oravskom Podzámku a pod.

Alojz Koval' bol aj aktívnym dobrovoľným členom horskej služby, dlhoročným výkonným hospodárom medzinárodných lyžiarskych pretekov o Goralský klobúk, členom organizačných výborov vysokohorských turistických zrazov a Skiregaty.

Rozhodnutím rady MNV v Zubercoch bol A. Koval' v roku 1974 poverený vedením Drobnej prevádzky MNV Zuberec, činnosť ktorej pod jeho vedením významne prispela k rozvoju technickej infraštruktúry obce, ako aj potrebám drobných stavebníkov v obci formou poskytovania dopravných a mechanizačných služieb.

Popri uvedených pracovných aktivitách A. Koval' vykonával v rodnej obci i mimo nej verejnoprospešnú činnosť až do odchodu na predčasný invalidný dôchodok, ktorý vyvolali vážne zdravotné problémy.

Posledné roky jeho plodného života významne ovplyvnila ťažká choroba jeho úžasnej a spoľahlivej manželky Agnesy, ktorá po márnom boji chorobe podľahla 22. mája 2007 vo veku 67 rokov.

Za všetkých priateľov, známych a dlhoročných spolupracovníkov nášho Lojza dodatočne vyslovujeme jeho deťom s rodinami a celej ostatnej rodine hlbokú úprimnú sústrasť nad jeho nečakaným a definitívnym odchodom na večnosť. Česť jeho pamiatke!

Spomienku na A. Koval'a napísal dlhoročný spolupracovník a priateľ Vlado Obrďálek, ktorý touto cestou ďakuje jeho najbližšej rodine a p. Kuchtiakovi za poskytnutie chýbajúcich informácií o dôležitých medzníkoch života Alojza Koval'a.

Opustil nás náčelník LD Chvatimech Jozef Kamaráš

Náhle, vo veku 78 rokov, zomrel 10. apríla 2008 občan našej obce, bývalý budovateľ a náčelník lanovej dráhy Chvatimech Jozef Kamaráš.

Jozef Kamaráš po ukončení štúdia na Strojníckej priemyselnej škole v Banskej Bystrici nastúpil pracovať do Strojární Piesok. Pracoval v konštrukcii v rôznych oddeleniach a funkciách až do svojho odchodu na dôchodok. Po nástupe do zamestnania sa stretol s vtedajším šéfom konštrukcie Gabrielom Ťatliakom a priaznivcami lyžiarskeho športu Almášim, Králikom, Mrázom a ďalšími.

V roku 1953 po majstrovstvách Slovenska v zjazdovom lyžovaní na Chvatimechu sa zrodila idea vybudovať na tomto kopci lanovú dráhu. Myšlienky sa chopil šéf konštrukcie G. Ťatliak, naprojektoval ju a zadal do výroby vo fabrike, ktorá v tom čase vyrábala konštrukcie, lodné mechanizmy a tvárniace stroje. V lete 1954 sa začalo s výrubom prieseku a 9. februára 1955 sa začala skúšobná prevádzka lanovej dráhy. Jozef Kamaráš bol dvadsať rokov náčelníkom lanovej dráhy na Chvatimechu.

Kto ste poznali Jozefa Kamaráša, venujte mu tichú spomienku!

Aj vzhľadom na prebiehajúce klimatické zmeny a nedostatok prírodného snehu veríme, že sa nám v budúcnosti podarí znova vrátiť meno strediska Chvatimech do povedomia lyžiarskej verejnosti. Lanovú dráhu, ktorá patrí k najstarším na Slovensku, chceme však zachovať pre budúce generácie ako technickú pamiatku.

Ing. Emil Grone
starosta obce Valaská

S p o l o č n o s ť
SKI PLEJSY Košice so zármutkom oznamuje, že 10. augusta 2008 uplynie rok od smrti nášho spolupracovníka Viktora Šupíka, ktorý vo veku 49 rokov tragicky zahynul pri dopravnej nehode. Od roku 1993 pracoval ako strojník na lanovej dráhe Girak v stredisku Plejsy. Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku!

Oznamy a informácie

V Permone 15. raz nielen o ocelových lanách

V dňoch 7. – 10. októbra 2008 usporiada Ústav logistiky priemyslu a dopravy Fakulty BERG Technickej univerzity v Košiciach 15. ročník medzinárodnej konferencie Výskum, výroba a použitie ocelových lan, dopravníkov a ťažných zariadení. História konferencie siaha do roku 1974, kedy sa uskutočnila prvý raz v hoteli Magnólia v Piešťanoch. V Grandhoteli Permon sa koná od roku 1994.

Obsah konferencie sa v posledných rokoch rozšíril o problematiku pásových dopravníkov a v tomto roku bude mať konferencia aj sekciu zaoberajúcu sa ťažnými zariadeniami. Náplňou prednášok konferencie sú pravidelne aj problémy lan používaných na lanovkách a lyžiarskych vlekoch. V posledných rokoch sa tejto problematike venovali prednášky významného svetového odborníka prof. Gábora Oplatku z ETH Zürich. Jedným z tradičných spoluorganizátorov konferencie je Záujmové združenie Lanovky a vleky – LAVEX so sídlom v Liptovskom Mikuláši.

Konferencie sa zúčastňujú poprední odborníci z rôznych európskych štátov (Česko, Nemecko, Švajčiarsko, Francúzsko, Holandsko, Grécko, Srbsko, Macedónsko, Chorvátsko, Rakúsko, Rusko, Ukrajina Poľsko). Doterajších 14 ročníkov sa zúčastnilo viac než 1 600 odborníkov, z toho takmer 500 zo zahraničia. O význame konferencie svedčí aj prevzatie záštity rektorom Technickej univerzity v Košiciach Dr.h.c. prof. Ing. Antonom Čizmárom, CSc. a dekanom Fakulty BERG Technickej univerzity v Košiciach prof. Ing. Gabrielom Weissom CSc. Tohtoročná konferencia sa uskutoční v troch sekciách s odborným zameraním:

1. sekcia: Výskum, výroba a použitie ocelových lan

- výskum ocelových lan
- materiály na výrobu ocelových lan (dróty, vložka)
- výroba ocelových lan (technológia a strojné zariadenia)
- mazadlá, mazanie ocelových lan a protikorozičná ochrana

■ Otvorenie 14. medzinárodnej konferencie Výskum, výroba a použitie ocelových lan a dopravníkov v roku 2006

- konštrukcie ocelových lan
- mechanické vlastnosti drôtov a lan
- namáhanie ocelových lan v prevádzke
- životnosť a kvalita ocelových lan, ich hodnotenie
- použitie a prevádzka ocelových lan (laná používané v banskom priemysle, laná dopravných a zdvíhacích zariadení – lanovky, vleky, žeriavy, výťahy, laná vrtných súprav, laná veľkostrojov pri povrchovom dobývaní, laná stavebných konštrukcií, oceleové laná pre iné účely použitia)
- údržba, kontrola a skúšanie ocelových lan (skúšky mechanických vlastností lan a drôtov, nedeštruktívna kontrola ocelových lan, únávové skúšky drôtov a lan)
- riziká prevádzky ocelových lan

2. sekcia: Výskum, výroba a použitie dopravníkov

- materiály na výrobu dopravných pásov (kaučukové zmesi, prísady, plnivá)
- výroba gumových dopravných pásov, špeciálnych dopravných pásov
- vývoj nových konštrukcií dopravníkov a ich prvkov (dopravníky s gumovým a ocelovým pásom, špeciálne druhy pásových dopravníkov; článkové, priestorové, závitkové, vibračné, vrhacie dopravníky; korčkové elevátory; hrabľové a záchytové dopravníky, redlery, dopravné žľaby)
- výskum a teória v oblasti dopravníkov, matematické modelovanie, simulácia,
- životnosť a kvalita jednotlivých prvkov dopravníkov, ich hodnotenie
- namáhanie jednotlivých prvkov dopravníkov
- použitie dopravníkov v praxi
- skúšanie konštrukčných prvkov dotazníkov
- údržba a kontrola konštrukčných častí dopravníkov
- bezpečnosť, riziká a poznatky z prevádzky dopravníkov
- legislatíva dopravy dopravními (bezpečnostné predpisy, normy)
- technicko-ekonomické hodnotenie prevádzky dopravníkov

3. sekcia: Výskum, výroba a použitie ťažných zariadení zvislej dopravy hlbinných baní

- výskum a vývoj v oblasti ťažných zariadení
- ťažné stroje a ich konštrukčné prvky
- mechanika ťažných strojov
- príslušenstvo ťažných strojov
- dopravné nádoby ťažných zariadení
- použitie a prevádzka ťažných zariadení
- praktické skúsenosti z prevádzky ťažných zariadení
- modernizácia starších ťažných zariadení
- problematika ťažby z hĺbok 1000 m a viac
- výpočet základných parametrov zvislej dopravy.

Pre účastníkov je pripravený bohatý kultúrny a spoločenský program. Bližšie informácie nájdete na web stránke: www.tuke.sk/LANA. Organizátori sa tešia na vašu účasť.

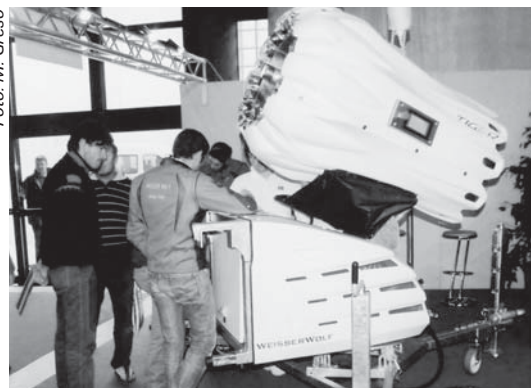
Ján Boroška, Vierošlav Molnár, Gabriel Fedorko, Ústav logistiky, priemyslu a dopravy, Fakulta BERG, TU v Košiciach, Park Komenského 14, 042 00 Košice

Výstavy v Bolzane ALPITEC 2008 a PROWINTER 2008

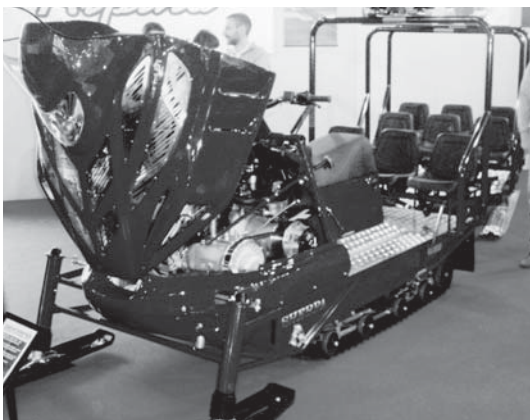
Výstava Alpitem 2008 spoločne s výstavou športových potrieb Prowinter 2008 sa konala v dňoch 9. – 11. apríla 2008 v známom juho-tirolskom meste Bolzano.

Keďže v rámci výstavy sa konalo aj zasadnutie riadiaceho výboru OITAF, podujatie navštívili aj zástupcovia ZZ LAVEX a členovia redakčnej rady časopisu LAVEX-Info Ing. Dušan Mikloš, Ing. Ján Hulla a Ing. Miroslav Grešo. Obe výstavy boli umiestnené v dvoch samostatných, vedľa seba stojacich halách, vzájomne prepojených vo výstavnom areáli Messebozen. Na výstave Alpitem sa zúčastnilo vyše 130 vystavovateľov z 12 krajín. Na výstave Prowinter, kde dominovali servisné stroje na úpravu lyží a vybavenie pre lyžiarov, sa prezentovalo približne 180 vystavovateľov zo 14 krajín. Dojmy z výstavy Alpitem sú rôzne. Predovšetkým absencia známych výrobcov lanových dráh z Rakúska, Nemecka a Švajčiarska budila dojem, že sme len na talianskej výstave, pretože aj spomínaní účastníci z 12 krajín boli skôr „schovaní“ v zastupujúcich talianskych firmách. Pomerne veľa firiem predstavilo programy a exponáty, ktoré v lyžiarskych strediskách vytvoria zaujímavé prostredie pre deti, čo bolo veľkým pozitívom výstavy. Objavilo sa tu napríklad niekoľko modelov detských skútrov, detské dopravné pásy pre výcvik lyžovania, najrôznejšie detské figúry a pod. Zaujímavosťou bol aj veľký skútrový minibus Sherpa, ktorý dokáže pohodlne odviezť asi 12 ľudí. Veľmi zaujímavou a pre zákazníkov príjemnou akciou sa na výstave prezentovala firma Technoalpin, ktorá využila blízkosť firmy od výstaviska a pravidelnou busovou linkou odvážala záujemcov do svojej firmy. Každý návštevník počas ex-

Foto: M. Grešo

■ Zaujímavý dizajn snežného kanóna predstavila firma Weisser Wolf (Taliansko)

■ **MINIBUS na prepravu návštevníkov lyžiarskych stredísk**

kurzie dostal odborný výklad priamo vo výrobo-montážnej prevádzke a na dvore si mohol pozrieť najnovšie výrobky firmy, medzi ktorými zaujal aj kanón pre požiarné účely. Na výstave Prowinter sa prezentovali firmy, ktorých výrobky sú pre návštevníkov hôr nenahraditeľné. Okuliare, prilby, oblečenie, lyže, lyžiarske potreby, servis... Bolo tu všetko.

Určite zaujímavou je informácia z tlačovej správy, ktorá hovorí, že v roku 2008 sa plánuje v Taliansku postaviť asi 60 lanoviek a investovať v zimných strediskách približne 210 mil. eur, čo je o 30 % viac ako v predchádzajúcom roku.

J. H.

Vybrali sme z tlačovej správy Alpitec/Prowinter 2008 – úspešné stretnutie odborníkov

Usporiadatelia sú s priebehom a s výsledkami veľtrhu Alpitec/Prowinter 2008 veľmi spokojní. Začiatkom apríla veľtrh navštívilo počas troch výstavných dní takmer 9 550 odborných návštevníkov a prezentovalo sa takmer 330 vystavovateľov. Tieto počty prekonalí výstavu z roku 2006, kedy sa toto výstavné duo predstavilo verejnosti po prvý raz. Približný počet účastníkov na podujatí Alpitec-Kongress, ako aj výborná účasť na sprievodných podujatiach v príslušnom Alpitec/Prowinter-Forum, završili tento úspech a etablovali veľtrh Alpitec/Prowinter na talianske centrum medzinárodného významu, kde sa stretávajú skutoční profesionáli a experti na zimný cestovný ruch.

Profesionálna ponuka

Celú výstavnú plochu 8 000 m² zaplnili expozície so zameraním na zimnú technológiu 134 vystavovateľov, ktorí využili príležitosť predstaviť svoje produkty a služby. Všetky dôležité odvetvia boli reprezentatívne zastúpené a odražali stav techniky a novinky prehľadnou kompetentnou a informatívnou formou. Po prvý raz sa veľtrh konal len počas pracovných dní. Aj táto zmena sa stretla s pozitívnou reakciou návštevníkov podujatia, ktorí nešetrili slovami chvály aj v súvislosti s predajnou výstavou Prowinter. Návštevníci tu našli všetko pre zimné športy pod jednou strechou.

Podľa ankety na výstavisisku (opýtaných bolo 43 % návštevníkov oboch veľtrhov), ktorá overovala celkový dojem zo symbiózy týchto odborných veľtrhov vyplynulo, že spokojných až veľmi spokojných bolo viac ako 95 % opýtaných, 43 % sa zaujímalo o ponuku oboch veľtrhov a špeciálne len o Alpitec 21 %. Rozdielnosť v motivácii je ovplyvnená aj pôvodom návštevníkov. Takmer 80 % pochádza z domáceho talianskeho trhu (65 % z alpskej oblasti) a spádových oblastí oboch veľtrhov. Pre 20 % zahraničných návštevníkov z Európy bol cieľom záujmu predovšetkým Alpitec 2008, nakoľko ponuka produktov z Prowinter je silná aj na domácich trhoch.

Profesionálny rámcový program

Hlavnú tému veľtrhu: Lanové dráhy ako motor

pre celosvetové sprístupnenie hôr – Južné Tirolsko: Od prvej osobnej lanovky až po lyžiarsky kolotoč sveta už zďaleka dokumentoval lepenkový model historickej, už 100-ročnej lanovej dráhy Kohlern-Seilbahn.

Predpokladá sa, že žiadny iný odborný veľtrh v oblasti zimných technológií nekladie taký veľký dôraz na prípravu rámcového programu ako práve Alpitec. Jasným dôkazom bola aj v tomto roku návštevnosť 2 000 účastníkov počas troch dní na dopoludňajších podujatiach Alpitec-Kongress a na sprievodných podujatiach veľtrhu Prowinter 2008. V centre najväčšieho záujmu bolo takmer 20 kvalifikovaných prednášok so zameraním na výskum trhu, klimatické zmeny a turizmus, ktoré prezentovali technickí experti, výrobcovia a praktici z lyžiarskych oblastí. Všetky prednášky (aj špecifická Alpitec-Servis) sú k dispozícii na www.alpitec.it.

Preklad: Eva Bajčiová

Výstava v Grenoble SAM 2008

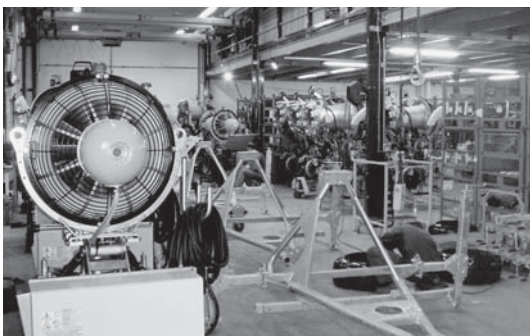
V dňoch 23.-25. apríla 2008 sa v areáli Alpexpo – Grenoble – Francúzsko uskutočnil už 18. ročník veľtrhu SAM (Salon mondial de l'Aménagement en Montagne), ktorý sa koná v dvojročnom cykle.

Veľtrh sa skončil s mimoriadne pozitívnou bilanciou. Zúčastnilo sa ho 500 vystavovateľov a obchodných značiek na výstavnej ploche 30 000 m², čo je o 10 % viac ako v roku 2006. Aj počet návštevníkov zaznamenal nárast o 17 %, do Grenoble prišlo 14 100 odborných návštevníkov z 52 krajín a všetci dôležití hospodárski aktéri. Tohtoročné podujatie sa nieslo v znamení zmien, ktoré sa dotýkajú budúcnosti stredisk zimného cestovného ruchu. Koncept dlhodobého rozvoja sa riešil na všetkých úrovniach a hospodárski aktéri ho prijali ako výzvu, ktorá znamená pre budúcnosť nové investície, hospodársky rozvoj a vytváranie nových pracovných miest. V tomto duchu bol veľtrh premenovaný na SAM - Svetový veľtrh dlhodobého územného plánovania a zariadení pre horské oblasti.

V pozadí narastajúcej podnikateľskej kon-

■ **Expozícia firmy Kässbohrer**

■ **Výrobná hala v závode Technoalpin**

■ **Príťažlivá bola aj expozícia detských skútrov**

■ **SAM 2008 - expozícia firmy Doppelmayr - Garaventa**

■ **Kabínky v expozícii Leitner**

■ **Rozsiahla expozícia domácej firmy Technoalpin**

centrácie sú vynikajúce výsledky veľtrhu a jeho pozitívny vývoj vitality v sektore sprístupňovania horských oblastí. Vystavovatelia počas troch výstavných dní predviedli excelentnú kvalitu, uzavrelo sa množstvo zmlúv, predovšetkým so zahraničnými investormi, a tak veľtrh SAM opäť potvrdil svoju nepopierateľnú pozíciu svetového centra v danej branži.

Pod úspech veľtrhu sa podpísali predovšetkým tieto skutočnosti:

- Zimná sezóna 2007/2008 mala veľmi úspešný priebeh.
- Manažéri stredísk cestovného ruchu, prevádzkovatelia lanových dráh a lyžiarskych

vlekov, ako aj výrobcovia zariadení a strojov sa integrovali do konceptu dlhodobého rozvoja, čím im vznikli niektoré obmedzenia a záväzky, na druhej strane sa im však otvorili nové možnosti pre hospodárske aktivity a investície. Z tohto pohľadu ponuka veľtrhu zodpovedala očakávaniam.

- Strediská cestovného ruchu v horských oblastiach sa orientujú na nové modely, aby sa ich ponuka vyvíjala a rozširovala pre získanie čo najširšej cieľovej skupiny návštevníkov aj v letných mesiacoch a stali sa miestami s celoročným záujmom.

- Bohaté technologické skúsenosti, produktivnosť a know-how Francúzska sú svetovo známe. Vysoký počet zahraničných delegácií (15 % všetkých návštevníkov), predovšetkým zo Španielska, Portugalska, Talianska, Švajčiarska

a zemi strednej a východnej Európy, ale aj z Južnej Ameriky, Austrálie, Číny a Ruska potvrdzujú silný medzinárodný dopyt.

- V konečnom dôsledku aj mnohí výrobcovia orientujú svoju politiku na rozšírenie a dobytie aj iných trhov okrem stredísk zimných športov, čo platí najmä o lanovej doprave, pre ktorú sa otvárajú nové možnosti pre realizáciu aj v mestských oblastiach.

Na záver veľtrhu viacerí vystavovatelia (okrem iných aj Doppelmayr, Leitner, Poma, PRINOTH) už prisľúbili účasť na ďalšom ročníku SAM, ktorý sa bude konať v dňoch 21.-23. apríla 2010 v Grenobli vo Francúzsku.

Fotografie a ďalšie informácie o SAM 2008 na www.sam-grenoble.com.

Preklad: Eva Bajčiová

■ **Kässbohrer a jeho PistonBully**

T60

NOVÉ DIMENZIE ZASNEŽOVANIA

www.technoalpin.com

A30

TECHNOALPIN®
Snow experts

Zasadnutie medzinárodnej organizácie OITAF

Už 108. zasadnutie riadiaceho výboru OITAF sa uskutočnilo 10. apríla 2008. Miestom konania bolo Bolzano, kde sa v tomto termíne konala medzinárodná výstava horskej dopravnej techniky Alpitec.

Program zasadnutia obsahoval 11 bodov. Prvým bodom programu bolo odsúhlasenie protokolu č. 113/DK zo zasadnutia 8. novembra 2007. Ďalším bodom, pri ktorom sa rozvinula rozsiahla diskusia, bola príprava kongresu OITAF, ktorý sa má uskutočniť v roku 2011. Predbežne je plánované, že sa kongres bude konať v Brazílii v Rio de Janeiro. Vzhľadom na to, že stále nie sú jasné technické a organizačné podmienky uskutočnenia kongresu, navštíví v dňoch 3. – 7. mája 2008 Rio de Janeiro päťčlenná skupina členov riadiaceho výboru. Až po preverení skutočných podmienok bude kongres v Riu odsúhlasený. V prípade negatívneho výsledku je predpoklad, že kongres sa uskutoční až v roku 2012. Najbližšie valné zhromaždenie sa má konať 20. júna 2008 v Oslo. Na zasadnutí bol predložený program valného zhromaždenia, ktorý bol s malými pripomienkami schválený.

Ďalšie body zasadnutia sa týkali smerníc, ktoré spracovali pracovné výbory OITAF:

- Úprava lyžiarskych vlekov s vysokým vedením lana a jednolanových lanoviek s pevnými alebo odpojiteľnými vozňami na dopravu osôb.
 - Ochrana životného prostredia v oblasti s prevádzkou lanových dráh.
- Obe smernice majú odporúčajúci charakter, prípadná záväznosť závisí od jednotlivých členských štátov.

K uvedeným smerniciam spracovali pripomienky členovia organizácie FIANET. Uvedené smernice sa dopracujú a postúpia jednotlivým členom. V závere zasadnutia generálny sekretár p. Brugger informoval o zmenách v členskej základni a o zasadnutí predsedníctva. Ďalej podal informáciu o spracovanej štatistike horských dopravných zariadení v jednotlivých členských štátoch.

Ďalšie schôdza riadiaceho výboru sa uskutoční 25. júna 2008 v Oslo

Ing. Dušan Mikloš

Nový plán marketingovej komunikácie SACR

Slovenská agentúra pre cestovný ruch (SACR) prišla s novou stratégiou smerovania.

Jej základom je vytvorenie a naplnenie komplexného plánu marketingovej komunikácie na rok 2008. Hlavným zámerom je zvýšenie profesionality v oblasti poslania organizácie – marketingu cestovného ruchu.

Ako primárny cieľ si určila transformovať organizáciu do podoby efektívneho štátneho nástroja propagácie Slovenska na základoch marketingu pri efektívnom vynakladaní

zdrojov v súlade s víziou rozvoja cestovného ruchu na Slovensku.

Cieľom agentúry je zmena fungovania v podobe národného turist boardu, ktorý môže bezproblémovo fungovať aj v silnom konkurenčnom prostredí rozšírenej Európy.

Pri tvorbe plánu marketingovej komunikácie SACR spolupracovala s odborníkmi z profesionálnych zväzov a organizácií cestovného ruchu a so zástupcami samospráv. Základnými piliermi je rozšírenie regionálnych zastúpení SACR na Slovensku, zahraničných delegatúr na jednotlivých trhoch perspektívnych pre príjazdový cestovný ruch, realizácia celoeurópskej kampane zameranej na otázku budovania značky krajiny a posilnenie konceptu spoločnej propagácie krajiny V4 na vzdialených trhoch.

V roku 2008 sústreďujú agentúra spolu s MH SR energiu na to, aby pripravila takú marketingovú stratégiu na roky 2009 – 2013, ktorá bude prospešná pre rast ekonomiky SR v odvetví cestovného ruchu.

Konferencia Regionreal

V dňoch 12. a 13. júna 2008 organizuje mesačník Development news Slovakia v žilinskom hoteli Polom už II. ročník konferencie Regionreal. Hlavnou témou tohtoročnej konferencie bude Development a cestovný ruch v Slovenskej republike. Konferencia bude pozostávať z diskusných panelov orientovaných na:

1. Potenciál SR v cestovnom ruchu, nevyužitá možnosť (celkový pohľad – štátna správa, konzultačné spoločnosti)
2. Horské strediská (celoročné využitie, spolupráca developerov a komunálnej sféry, urbanizmus)
3. Horské apartmány, druhé bývanie (životné prostredie, legislatíva, skúsenosti, nové projekty, nové lokality)
4. Golf (potenciál Slovenska v tejto oblasti, nové projekty, nové lokality)
5. Voda – termálne kúpaliská, aquaparky, kúpele (modernizácia kúpeľov a kúpalísk, environmentálne súvislosti)
6. Zábavné a tematické parky (možnosti a vyhliadky, potenciál SR v konfrontácii so susednými krajinami)
7. Development a bankovníctvo (financovanie projektov, eurofondy).

Bližšie informácie: sylvia.hanakova@developmentnews.sk alebo tel.: 0911 788 577, prípadne priamo na redakciu Development news Slovakia: redakcia@developmentnews.sk, tel.: (02) 6428 5043.

Úrazy na lyžiarskych svahoch – varujúce čísla

V posledných rokoch v našich lyžiarskych strediskách narastajú počty lyžiarskych úrazov. V zimnej sezóne 2007/2008 podľa štatistických údajov

HZS iba v strediskách, kde HZS pôsobí, bolo do 31. marca 2008 zaznamenaných spolu 1 354 úrazov, kým v sezóne 2006/2007 zasahovala HZS iba pri 1 063 úrazoch.

Pritom sa predpokladá, že počet úrazov na všetkých lyžiarskych svahoch Slovenska je približne o 50 % vyšší. Presný počet úrazov nie je známy, pretože neexistujú presné štatistiky zo všetkých stredísk. Zmení sa to zrejme až od roku 2010, kedy by už mal fungovať Národný register úrazov. Podľa odborníkov príčiny spočívajú predovšetkým v preceňovaní svojich schopností, lyžiari jazdia príliš rýchlo. Úlohu tiež zohráva skutočnosť, že na svahoch je okrem lyžiarov aj priveľa snoubordistov.

V zahraničných strediskách sa prísnejšie dodržiavajú pravidlá správania sa na lyžiarskych tratiach. V mnohých strediskách sú osobitne vyhradené zóny, kde jazdia lyžiari a zóny pre snoubordistov. V Rakúsku napríklad musia povinne deti do 6 rokov mať na svahu prilbu a z roka na rok tu narastá aj počet dospelých lyžiarov s prilbami. Vo Švajčiarsku lyžiarska polícia zoberie lyžiari rovi skipas, ak sa nespráva podľa pravidiel správania sa na lyžiarskych tratiach.

Aj na Slovensku platia Zásady správania sa na lyžiarskych tratiach a Bezpečnostné pokyny pre snouparky – znenie oboch bolo uverejnené aj v našom časopise č. 1/2006 str. 14 – 15. Žiaľ, málokde sa však dodržiavajú a kontrolujú.

-red-

Oheň v Liptovskom Mikuláši

Koncom apríla 2008 v Liptovskom Mikuláši pri areáli Tatralandia zhorela do základov práve dokončovaná viacúčelová hala. Keďže je zjavné, že priestory hotela Permon už začínajú byť nedostatočné pre stále sa zvyšujúci počet vystavovateľov na medzinárodnej výstave Interlavex, sekretariát ZZ LAVEX popri hľadani iných výstavných priestorov uvažoval aj o prípadnom využití tejto haly pre medzinárodnú výstavu horskej techniky Interlavex 2009. Žiaľ, aprílový požiar tieto úvahy zrušil.

■ **Viacúčelová hala v Liptovskom Mikuláši ľahla popolom...**

Naša anketa

Aká bola lyžiarska sezóna 2007/2008 v našich strediskách

So snahou zmapovať aspoň v hrubých rysoch priebeh uplynulej lyžiarskej sezóny v našich strediskách, zaslali sme viacerým strediskám anketový dotazník s niekoľkými otázkami, ktoré sa týkali priebehu sezóny 2007/2008. Ako to však už u nás býva zvykom, v niektorých strediskách zrejme dotazník v množstve došlej korešpondencie niekde zapadol, inde ho jednoducho odignorovali. Tým strediskám, ktoré nám odpoveď zaslali, úprimne ďakujeme.

Anketové otázky:

- 1 Kedy ste v tejto sezóne začali s prevádzkou v stredisku (na prírodnom snehu, resp. na technickom snehu), koľko dní bolo stredisko v prevádzke?
- 2 Kedy ste lyžiarsku sezónu ukončili, resp. plánujete ukončiť?
- 3 Stručné porovnanie sezóny 2006/2007 so sezónou 2007/2008 z hľadiska snehových podmienok.
- 4 Aká bola v uplynulej sezóne priemerná návštevnosť strediska? Prevládali domáci alebo zahraniční lyžiari?
- 5 Mimoriadne udalosti počas prevádzky (úrazy, prerušenie prevádzky a ich dôvody a pod.)
- 6 Aké športové a spoločenské podujatia ste organizovali v stredisku počas zimnej sezóny?

Odpovede:

Tatranské lanové dráhy, Vysoké Tatry

- 1 Technické zasnežovanie v strediskách Jamy a Jakubkova lúka – začiatok prevádzky 22. 12. 2007
Prírodný sneh v Lomnickom sedle – začiatok prevádzky 25. 12. 2007
Dolná lúka na Hrebienku – začiatok prevádzky 31. 1. 2008
Liptovská Teplička – začiatok prevádzky 22. 12. 2007
Počet dní prevádzky: Starý Smokovec 104 dní, Tatranská Lomnica 93 dní, Liptovská Teplička 107 dní
- 2 Jamy, Jakubkova lúka, Liptovská Teplička, Čučoriedky – prevádzka ukončená 6. 4. 2008
Lomnické sedlo – plánované ukončenie prevádzky 11. 5. 2008
- 3 Bolo menej prírodného snehu, viac veterných dní a teplejšie počasie, ktoré obmedzovalo možnosti technického zasnežovania.
- 4 Prevládali zahraniční lyžiari, priemerná návštevnosť strediska:
Tatranská Lomnica 333 lyžiarov
Starý Smokovec 166 lyžiarov
Liptovská Teplička 121 lyžiarov
- 5 Mimoriadne udalosti neboli.
- 6 Starý Smokovec, Tatranská Lomnica – Štedré dni TLD
Liptovská Teplička – firemná akcia Tatravagónky
Starý Smokovec – krst novej pozemnej lanovky

Lomnické sedlo – hry komunikácie
Jakubkova lúka – King of bob – v spolupráci s Redbull
Jakubkova lúka – Jakubkáčik, karneval na lyžiach
Čučoriedky – Pohár čučoriedok
Jamy – Pretek lyžiarskych nádejí
Jamy – Tatranská lyžiarska liga, Pohár primátora Vysokých Tatier
Hrebienok, Skalnaté pleso – Veľkonočné zvykloslovia
Jakubkova lúka – Fun jarné vikendy
Hrebienok, Lomnické sedlo – majstrovstvá Slovenska v skialpinizme, Vysokohorský pohár.

SKI PLEJSY Krompachy

- 1 Začiatok sezóny 22. 12. 2007 – prevádzka 101 dní
- 2 Ukončenie sezóny 30. 3. 2008
- 3 Prírodného snehu, obdobie ako v minulej sezóne, bolo málo, podstatne viac sme vyrobili technického snehu.
- 4 Priemerná návštevnosť lyžiarov 636/deň
- 5 V dňoch 24. – 25. 3. 2008 prevádzka prerušená z dôvodu prerušenia dodávky elektrickej energie.
- 6 Majstrovstvá Slovenskej republiky žiakov v slalome, obrovskom slalome a superobrovskom slalome.

SNOWLAND Valčianska dolina

- 1 Začiatok sezóny 20. 12. 2007 na technickom snehu. Stredisko bolo v prevádzke 102 dní.
- 2 Ukončenie lyžiarskej sezóny 30. 3. 2008
- 3 V sezóne 2006/2007 sme bojovali s absolútnou nepriazňou počasia a v sezóne 2007/2008 sme mali snehové podmienky výborné vzhľadom na výkonnosť zasnežovacích zariadení. Ale aj túto sezónu poznačila veľká nestálosť počasia, čo nás nútilo stále dosnežovať technickým snehom.
- 4 Pokiaľ ide o návštevnosť, v tejto sezóne počas víkendových dní prevládali domáci lyžiari a v pracovných dňoch zahraničná klientela.
- 5 Až na bežné prevádzkové problémy a jednu stredne ťažkú haváriu na lyžiarskom vleku H sme prerušenie prevádzky v tejto sezóne nemali. Úrazovosť lyžiarov bola vzhľadom na dostatočnú výšku snehovej pokrývky a veľmi dobre upravovaným svahom minimálna.
- 6 Počas celej lyžiarskej sezóny boli organizované rôzne športové, spoločenské

a firemné akcie, najmä počas víkendov:
6. 1. 2008 Fun and music Snowland,
12. 1. 2008 Demotour Rosignoll, firemná akcia St. Nicolaus, Tatrabanka, predvádzacie akcie Seat, Phillip Moris, Hruškoviča Vilnus, Redbull, 16. 2. 2008 Vševed snow show – K2, 8. 3. 2008 Emdézet. Veľký úspech mala aj súťaž, v ktorej pri zakúpení celodenného skipasu bola možnosť dostať sa do zrebovania o osobný automobil. Táto súťaž bola ukončená 24. 3. 2008 na akcii Snowland karneval a automobil bol odovzdaný výherkyni.

ORAVA SNOW SKI, Oravská Lesná

- 1 Začiatok sezóny 1. 12. 2007
- 2 Ukončenie sezóny 31. 3. 2008
- 3 Tohtoročná sezóna bola pre lokalitu Oravskej Lesnej výnimočná, nakoľko snehu napadlo dostatok, ale výkyvy v počasí v priebehu sezóny zapríčinili úplné zmiznutie snehu, najmä v horných častiach strediska. Nastala potreba zasnežovať technickým snehom, ktorý by určite zabezpečil súvislú prevádzku počas celej zimy. V porovnaní s minulou sezónou bola táto lepšia.

Foto: P. Lovás

Pretek psích záprahov v stredisku ORAVASNOW, Oravská Lesná

- 4 Návštevnosť lyžiarov bola relatívne postačujúca, začiatok decembra bol rozpačitý, sviatky boli navštevované v plnej miere. Januárový výpadok návštevnosti nebol citeľný, nakoľko stredisko je z prevažnej miery navštevované klientelou z Poľska. Obdobie jarných prázdnin bolo priemerné – skôr podpriemerné (dôsledok úbytku snehu pri teplom počasí).
- 5 K vážnejším úrazom počas prevádzky nedošlo, ani k mimoriadnej udalosti. K prerušeniu prevádzky z technických príčin prišlo dva razy – pre prerušenie dodávky el. prúdu – porucha na hlavnej prípojke elektro-rozvodných závodov.
- 6 Snowboardfest Sony Ericsson – pretek zaradené do svetového rebríčka TTTR Európsky pohár v pretekoch psích záprahov – Oravasnow
Turistický lyžiarsky prechod – Edrútsky horizont.

SKI TMG Remata

- 1 Začiatok sezóny 20. 12. 2007 na technickom snehu, stredisko bolo v prevádzke 95 dní
- 2 Ukončenie sezóny 31. 3. 2008
- 3 Rovnako skúpa zima na prírodný sneh v 500 m n. m., lyžovalo sa na technickom snehu. V lyžiarskej sezóne 2006/2007

menej mrazov, bol problém so zasnežovaním.

- ④ Prevládali domáci lyžiari
- ⑤ Jeden horší úraz, prerušenie prevádzky pre zlé počasie
- ⑥ Slovenský pohár paralelný slalom vs noubor-dingu, 1. zimný paralympijský deň, Family Cup, Karneval na lyžiach; Pochovávanie lyží.

Foto: J. Mištrina

■ **Vítázná rodina z akcie Family Cup na Remate**

JASED, Jasenská dolina, Belá - Dulice

- ① Od 24.11.2007 do 22.12.2007 – prevádzka len cez vikendy, bežná prevádzka od 22.12.2007 do 30. 3.2008. Stredisko bolo v prevádzke 94 dní (13 dní v marci sa pre nepriaznivé poveternostné podmienky nelyžovalo)
- ② Ukončenie sezóny 30. 3. 2008
- ③ V sezóne 2007/2008 boli oveľa lepšie podmienky pre zasnežovanie, prírodného snehu bolo však menej ako v sezóne 2006/2007
- ④ Celková návštevnosť bola 60 000 osôb, priemerne denne 600 osôb
- ⑤ Mimoriadne udalosti v sezóne neboli, celkovo bolo 64 úrazov
- ⑥ Pripravovali sme športovo-spoločenské podujatie na marec, pre nepriaznivé počasie sa neuskutočnilo. V stredisku sa však konali celoslovenské majstrovstvá predžiakov v zjazdovom lyžovaní a lyžiarske preteky o cenu obce Belá - Dulice.

ZUSAMMENFASSUNG

Umfrage über den Verlauf der Skisaison 2007/2008 in manchen slowakischen Skizentren in Hinsicht auf Schneebedingungen und Besucherzahl.

SUMMARY

Inquiry about the course of the ski season 2007/2008 in some Slovak ski resorts with regard to snow conditions and visitor number.

MONTÁŽ SEDAČIEK 2007

- ČR Přemyslov 4-sedačka
- PL Laskowa 4-sedačka
- PL Kasprowy Wierch kabínová lanovka
- PL Swieradow 6-kabínka
- PL Czarna Gora 4-sedačka
- SK Jasná biela púť 4-sedačka
- PL Jurgow 4-sedačka
- PL Białka 4-sedačka
- SK Oravský Podzámok 4-sedačka
- SK Mýto pod Ďumbierom 4-sedačka
- ČR Ještěd 2-sedačka
- BG Rodopi 6-sedačka

MONTÁŽ VLEKOV 2007

- SK Liptovský Hrádok
- PL Wierchomla
- PL Rziky

TECHMONT

Helicopter Company

tel./fax: +421 52 772 21 26
www.techmont.sk

Zasnežovacie systémy

**Výhodná investícia prináša zisk.
Kvalitný výrobok
dlhoročnú spokojnosť!**

**Postavte svoj úspech
na koncepcii
KSB čerpadiel a armatúr!**

KSB ČERPADLÁ A ARMATÚRY, s.r.o.

Gagarinova 7/C, 821 03 Bratislava
Tel: +421(2) 433 33 916, Fax: +421(2) 433 37 444
E-mail: ksb@ksb.sk www.ksb.sk

Poistenie do hôr

Od 1. júla 2006 platí Zákon o horskej službe, podľa ktorého musia poškodení (dnes už iba dospelé osoby) uhradiť horskej službe náklady spojené s výkonom záchranej činnosti. Aj toto si však dnes môžete poistiť - tzv. poistením do hôr. Uzavrieť ho môžete hoci aj pri lanovke.

Allianz
Slovenská poisťovňa

Bližšie informácie nám poskytla RNDr. Katarína Janáková, vedúca oddelenia skupinového cestovného a privátneho poistenia z Allianz - Slovenskej poisťovne.

V čom je poistenie do hôr odlišné od klasického cestovného poistenia?

Je to predovšetkým poistenie úplne iného rizika. Odvíja sa od Zákona o horskej službe, ktorý bol novelizovaný pred vyše rokom, a v ňom sa zachraňovaným osobám uložila povinnosť uhradiť horskej službe náklady na záchranné akcie. Čiže teraz, ak niekto v horách zabúdi, alebo utrpí úraz a pomôže mu horská služba, musí im vzniknuté náklady uhradiť. Od tohto roka platí novela zákona, vďaka ktorej sú od tohto platenia oslobodení občania, ktorí nie sú spôsobilí na právne úkony a deti. Ostatní sú naďalej povinní tieto náklady uhradiť. Avšak v prípade, že sa poistia, znáša náklady poisťovňa.

Ako sa dá poistenie do hôr uzavrieť?

Môžete si ho objednať ako samostatný produkt, teda iba ako poistenie zá-

chranných akcií. To je možné objednať si krátkodobo, napríklad na jeden deň, ale možné je aj celoročné poistenie, napríklad, ak chodíte do hôr niekoľkokrát do roka. Poistenie do hôr však môže byť aj súčasťou tzv. pripoistenia k cestovnému poisteniu.

Môže sa poistenie do hôr v horách aj uzavrieť?

Ale áno. Poistenia sa predávajú rôznymi predajnými kanálmi - cez internet, telefón či v poisťovni, ale aj priamo v horách - napríklad v hoteloch, infostánkoch, či pri lanovke...

Čo je našou povinnosťou, keď už musíme využiť pomoc horskej služby?

Zväčša, ak sa niečo stane, tak horská služba spíše protokol. Zranený by im mal povedať, že je poistený a v tom prípade môže horská služba poslať faktúru priamo do poisťovne. V prípade, že faktúra príde priamo poistenému,

tak protokol horskej služby aj s hlásením poistnej udalosti musí odovzdať v poisťovni osobne.

Hory sa často spájajú s dovolenkou, preto vás poprosím o akési malé zhrnutie alebo základné rady - na čo všetko pri ceste na dovolenku, či už na hory alebo k moru, nezabudnúť?

Dôležité je dobre sa na cestu pripraviť, čiže sa, samozrejme, aj poistiť. Tomu, s kým poistenie dojednávate, treba povedať, čo budete na dovolenke robiť - najmä ak sa chystáte skúšať rizikové športy, ktoré bežné poistenie nekryje... Dobre si skontrolujte, či máte v zmluve správne označenú zónu, kam cestujete i dĺžku pobytu. Dôležité je dodržiavať aj opatrnosť pri pobyte. Pravdaže, ak by sa niečo stalo, tak vám poisťka zdravotné problémy pokryje, ale pokazovaný dojem z dovolenky vám už nikto nevráti!

Viac informácií je možné získať:

- na bezplatnej infolinke
Allianz Direct 0800 122 222
- v ktorejkoľvek pobočke
Allianz - SP
- na internetovej stránke
www.allianzsp.sk
- prostredníctvom širokej siete
obchodných zástupcov

Zo života našich stredísk

Lyžiarske stredisko Chopok - juh

Dnes sme sa rozhodli navštíviť lyžiarske stredisko Chopok – juh, ktoré podobne, ako severnú stranu, čiže strediska Jasná, prevádzkuje Jasná – Nízke Tatry. V roku 2006 získala táto spoločnosť nového strategického partnera a ako vieme, v Jasnej sú pripravené veľké rozvojové zámery. Predpokladáme, že zmeny a ďalší rozvoj sa dotknú aj strediska na južnej strane. A práve táto téma rezonovala v našom rozhovore s vedúcim strediska Chopok – juh **IVANOM TEMNIAKOM**.

■ **Predstavte prosím, našim čitateľom, stredisko, jeho pozíciu, prístup, vybavenosť a ponuku služieb pre návštevníkov.**

Lyžiarske stredisko Chopok – juh sa nachádza v Národnom parku Nízke Tatry na južných svahoch Chopka, približne 25 km od mesta Brezno a 7 km od rekreačného strediska Tále. Stredisko sa nachádza od nadmorskej výšky 1 080 m cez Srdiečko (1213 m), Kosodrevinu (1 500 m) až po vrchol Chopka (2 024 m). Je jedným z najvyššie položených lyžiarskych stredísk na Slovensku s kvalitne upravenými zjazdovkami v dĺžke 9 km, z toho je 1 700 m technicky zasnežovaných a dvoma freeridovými zónami. Lyžiari tu majú k dispozícii 4-miestnu sedačkovú lanovku, ktorá má údolnú stanicu na Srdiečku, má dĺžku 1 000 m, výstupná stanica je na Kosodrevine a 6 lyžiarskych vlekov. Z hľadiska zjazdoviek možno povedať, že stredisko je skôr pre zdatnejších a náročnejších lyžiarov, svahy majú väčšie prevýšenia, ktoré si vyžadujú od lyžiarov väčšiu náročnosť. Treba zdôrazniť, že stredisko je celoročné, v lete ponúka nezabudnuteľné zážitky pri aktívne strávenej dovolenke a turistike, kde návštevníci môžu absolvovať nádherné turistické trasy na Chopok, na Ďumbier alebo túry po hrebeni Nízkych Tatier až po Donovaly, či smerom na východ po Čertovicu.

■ **Kedy ste začali v uplynulej lyžiarskej sezóne s prevádzkou? Začali ste s prírodným snehom, alebo ste čakali, kým budú aspoň niektoré trate technicky zasnežené?**

Lyžiarska sezóna sa u nás začala približ-

ne 20. decembra 2007. V budúcich sezónach chceme začiatok sezóny posunúť na skorší termín a začať aspoň na tých 1 700 m technicky zasnežovaných. Ostatné trate musia počkať na prírodný sneh. Podľa skúseností z predchádzajúcich rokov lyžovať sa u nás začína až v januári, zriedkakedy skôr. Preto sme vybudovali technické zasnežovanie, ktoré sa začína na Krupovej a končí na Kosodrevine, kde sú pre lyžiarov skôr ľahšie a stredne ťažké trate.

Zimná sezóna v našom stredisku sa zvykne končiť až v máji. Chopok – juh je špecifický tým, že tu v zime napadne dosť veľa snehu, zhruba 2 – 3 metre, čo je málokde na Slovensku.

■ **Kedy plánujete ukončenie tohtoročnej zimnej sezóny? (Rozhovor sa konal v polovici apríla, poznámka redakcie).**

Ako hodnotíte priebeh sezóny z hľadiska návštevnosti a spokojnosti lyžiarov? Oficiálne sa plánuje ukončenie lyžiarskej sezóny k 30. aprílu. Na začiatku sezóny bolo málo snehu, až koncom januára napadlo približne 1,5 – 2 m snehu a až vtedy sa začalo lyžovať v celom stredisku. Pokiaľ ide o návštevnosť, naše stredisko využívajú najmä maďarskí turisti, ktorí to z Budapešti k nám majú najbližšie, domáci slovenskí lyžiari, českí lyžiari, menej Poliaci. Lyžiari vyhľadávajú naše lyžiarske svahy pre ich pestrosť. Sú tu upravené trate, ale aj voľná freeriderová zóna od Kosodreviny až po Chopok, kde si na svoje prídu najmä priaznivci voľného lyžovania a snoubordisti. V poslednom období sa tu rozmohol aj skialpinizmus, túry lyžiarov – skialpinistov na Chopok a na Ďumbier.

■ **Vedúci strediska Chopok - Juh**
Ivan Temniak

■ **Ako ste spokojní s priebehom lyžiarskej sezóny z ekonomického hľadiska v porovnaní s predchádzajúcimi sezónami? Mali ste mimoriadne udalosti?**

Prírodné, ako vo všetkých lyžiarskych strediskách, aj my sa snažíme sezónu predlžovať, začať čo najskôr a ukončiť čo najneskôr. Z ekonomického hľadiska si myslím, že môžeme byť s návštevnosťou spokojní. Od roku 2003 postupne zaznamenávame nárast návštevnosti, aj tržieb. Súvisí to s tým, že sa snažíme hosťom ponúknuť štandardné služby, napríklad úpravu tratí. Sme si vedomí, že keď sú lyžiarske trate dobre upravené, lyžiari sú spokojní a radi sa vracajú. Rovnako aj pokiaľ ide o občerstvenie a ďalšie služby. Večerné lyžovanie sme v tomto roku nemali, dolu v stredisku Tále je večerné lyžovanie a lyžiari, ktorí si chcú večer zalyžovať, zostávajú tam. Našťastie, nemali sme ani žiadnu mimoriadnu udalosť vážnejšieho charakteru, iba nejaké bežné úrazy, narazené ramená a pod.

■ **Oblasť Chopka je v rámci Slovenska z hľadiska lyžovania na výšni už niekoľko desaťročí, dominovala tomu predovšetkým Jasná, teda severné svahy. Aká je história lyžovania na južných svahoch? Kedy sa začalo s budovaním strediska na juhu Chopka?**

Stredisko sa začalo budovať v roku 1948, keď sa tu robili prípravné práce na stavbu hotela Srdiečko, ktorý bol vybudovaný ako prvý, postupne sa budovala aj lanovka na Kosodrevinu, neskôr hotel Kosodrevina a ďalší tzv. III. úsek sedačkovej lanovky z Kosodreviny na Chopok. Lanovka zo Srdieč-

■ **Horský hotel Srdiečko**

UBYTOVANIE / ACCOMMODATION

- Hotel Fry Zvolenský
- Hotel Grand
- Hotel Ski Zvolenský
- Hotel Srdiečko

GASTRONOMIA / GASTRONOMY

- Panorama Restaurant
- Alpine Bar & Restaurant
- Alpine Ski Bar
- Alpine Ski Bar

CHOPOK JUH - SOUTH

CHOPOK SEVER - NORTH

NTC JASNA

SKI PATROL

LEGENDA / LEGEND

vých dráh vo Vysokých Tatrách.

■ Kedy sa podľa vášho predpokladu budú realizovať rozvojové plány?

Čo sa týka úprav lyžiarskych tratí, chceme ich realizovať postupne už od tohto roka, určité časti zrealizujeme do budúcej zimnej sezóny. Dopravné zariadenia z Kosodreviny na Chopok a zo severnej strany na Chopok, by sa mali, ak všetko vyjde tak, ako je v pláne, vybudovať v roku 2011. Všetko je v štádiu prípravy, dúfame, že to vyjde a lyžiari sa dočkajú tohto kvalitného prepojenia.

■ Orientačná mapa strediska

ka na Kosodrevinu bola daná do prevádzky v r. 1954 a úsek Kosodrevina – Chopok 29. 8. 1957. Postupne sa k lanovkám pridávali aj lyžiarske vleky, v súčasnosti je ich v prevádzke 6. Z Kosodreviny na Chopok bol pôvodne vlek Transportsy, teraz je tam nový lyžiarsky vlek Doppelmayr, je to prepojovací vlek, ktorý v zime spája lyžiarske strediská sever – juh.

■ Ktorá osobnosť sa najviac zaslúžila o vybudovanie tohto strediska?

Zo začiatku to bol Gabriel Tatliak a Arpád Almassy, vývoj prechádzal cez podnik Interhotely Ružomberok, teraz to patrí a.s. Jasná – Nízke Tatry. Hotel Kosodrevina bol v užívaní od roku 1965. V tých časoch boli hotely Kosodrevina i Srdiečko na úrovni. Žiaľ, rokmi hotely chátrali, neinvestovalo sa do nich a do roku 2003 chátralo celé stredisko. Od roku 2003 sa začalo s renovovaním služieb, s budovaním. Aj v súčasnosti pripravujeme ďalšie aktivity, aby sme skvalitnili služby pre lyžiarov. Ide najmä o lyžiarske trate. Postupne sa vybudovalo zasnežovanie od Krupovej po Kosodrevinu, rozšírila sa lyžiarska trať z Kosodreviny po Srdiečko a v pláne je ďalšie rozširovanie zjazdoviek od Srdiečka až po Chopok a k tomu príslušné terénne úpravy. Chceme dosiahnuť čo najskorší začiatok zimnej lyžiarskej sezóny. Sneh tu napadne v podstate až v polovici decembra v hrúbke asi jeden meter, čo vzhľadom na skalnatý terén a kosodrevinu nestačí. Preto chceme urobiť terénne úpravy najmä z Krupovej na Zadné Dereše, čo je najviac využívaná zjazdovka. Z Chopka po Krúpovu je približne 4 km, je to pre lyžiarov pekná dlhá trasa. Chceme dosiahnuť, aby sme pravidelne už od decembra mohli túto trať upravovať. Ak sa nám to podarí, stredisko zasa stúpne na kvalite a priláka späť klientelu, ktorú kedysi Srdiečko a Kosodrevina ako známe hotely mali, keď stredisko praskalo doslova vo švíkoch. Žiaľ, postupným chátraním hostia odchá-

dali. Prajeme si však, aby Chopok dostal späť meno, ktoré mu patrí.

Ešte by som spomenul jednu vec, ktorá tu chýba už viac ako desať rokov. Je to prepojenie lanovkou sever – juh. Lanovka z Kosodreviny prestala premávať vo februári 1998. Ľudia v zime sa síce dostanú hore lyžiarskym vlekom, ale v lete turistom toto prepojenie chýba.

■ Toto mala byť naša posledná otázka, pretože najsilnejším lákadlom lyžovačky na Chopku bolo práve to, že už v rozbehnutej sezóne mohli lyžiari lyžovať tak na severe, ako aj na juhu. Hoci v súčasnosti je tu prepojenie pomocou lyžiarskych vlekov, nie je to ideálne, pretože nie vždy ho majú lyžiari možnosť aj využívať. Ako na to reagujú lyžiari?

Prirodzene, prepojenie lyžiarskymi vlekmi nie je ideálnym riešením. Ideálne to bude až vtedy, keď sa postavia lanovky. Z našej strany to nebol problém, máme tam lyžiarsky vlek, ktorý končí 10 m pred vrcholom Predné Dereše. Čiastočným problémom je prepojovací vlek zo severnej strany, ktorý síce nemá technické problémy, ale zápasí s nedostatkom snehu. Severná strana je špecifická tým, že silný vietor sneh doslova vyfúka a lyžiarsky vlek sa nemôže prevádzkovať. Napríklad v tejto lyžiarskej sezóne bol v prevádzke asi 20 dní. Je to škoda, pretože lyžovačka je dobrá aj na severe aj na juhu, lístky sú platné pre obe strediská, v tejto sezóne platili aj na zariadeniach Tatranských lano-

■ Tieto zábery potvrdil aj člen predstavenstva Andrej Devečka v príspevku Naš hosť a veríme, že sa všetko naplní. Vráťme sa ešte na chvíľu k ponuke služieb v stredisku.

Naším zámerom je, aby sme návštevníkom poskytli čo najkvalitnejšie služby. Je tu problém s parkovaním, máme dve parkoviská – na Srdiečku a na Trangoške. Kedysi, keď nepremávali skibusy, museli návštevníci chodiť z Trangošky na Srdiečko pešo. To už dnes, samozrejme, nie je možné, takže skibus vozi hosti zo záchytného parkoviska do strediska, a takto lyžiarom zabezpečujeme pohodlnú prepravu. Naša požičovňa poskytuje moderný lyžiarsky výstroj, je tu skiservis. Lyžiarom sa snažíme spríjemniť pobyt aj ponukou občerstvenia - na Kosodrevine je reštaurácia Panorama, vybudovali sme veľkú terasu, hotel Srdiečko ponúka rýchle občerstvenie priamo na svahu v bezprostrednej blízkosti lanovky v Aprés ski bare, v reštaurácii, kaviarni a v bare.

■ Na predstavenstve ZZ LAVEX sme sa už viac ráz zaoberali otázkou dostatku odborne spôsobilých pracovníkov. V súčasnosti sa budujú nové strediská, nové zariadenia a stáva sa, že budúci

■ Lyžiari majú južné svahy Chopka vo veľkej oblube

■ Sedačková lanovka Srdiečko - Kosodrevina

prevádzkovatelia radi stiahnu vyškolených ľudí z prevádzkujúceho strediska, ktoré potom má v sezóne problém pokryť dostatočným počtom kvalifikovaných pracovníkov jednotlivé zariadenia. Ako je to vo vašom stredisku, máte stabilizovaný káder odborne spôsobilých pracovníkov?

Pokiaľ ide o odborne pripravených pracovníkov, keďže sme stredisko s celoročnou prevádzkou, máme tu kolektív ľudí, ktorí tu pracujú už niekoľko rokov. Máme desať pracovníkov, ktorí tu pracujú celý rok, takže s tým nemáme problém. Títo pracovníci pracujú najmä pri prevádzke lanovej dráhy. Na zimu zamestnávame aj sezónnych

pracovníkov, z ktorých časť tiež chodí už viac rokov, sú odborne spôsobilí, majú osvedčenie, či už ide o vleky, SPV a pod. Je to stabilnejší kolektív, prirodzene, aj tu je určitá fluktuácia ľudí, každý rok príde niekoľko nových pracovníkov. Prevádzkovatelia zimných stredísk vedia, že je to náročné, technické zariadenia ako lanovky, lyžiarske vleky, SPV a pod. nemôže obsluhovať človek, ktorý príde z ulice, musí to byť odborne spôsobilý pracovník. V tomto smere je tu určitý problém, treba nových ľudí zaškoliť, zaplatiť. Mladí ľudia dnes odchádzajú pracovať do zahraničia. So všetkým sa musíme vedieť popasovať.

Ďakujeme za rozhovor a prajeme stredisku, aby sa dobudovalo podľa plánov a malo stále viac návštevníkov. Nech aj príroda dožičí také podmienky, aby bolo možné pripraviť kvalitné trate aj bez zasnežovania s prírodným snehom a trate, ktoré sa technicky zasnežujú,

mali dostatočný počet chladných dní, aby poskytli lyžiarom čo najdlhšiu sezónu.

Miroslav Grešo

ZUSAMMENFASSUNG

Präsentation des Skizentrums Chopok-Süden im Nationalpark Nízke Tatry auf den südlichen Abhängen des 2024 Meter hohen Berges Chopok. Es ist ein der am höchsten gelegenen Skizentren in der Slowakei. Durch Skilifte wird es mit dem Skizentrum Jasná auf der nördlichen Seite verbunden. Mit Ivan Temniak, dem Leiter des Skizentrums, sprachen wir über die Entwicklung und weitere Perspektiven.

SUMMARY

Presentation of the ski resort Chopok-south in the National Park Nízke Tatry on the south slopes of the 2024 meter high Mount Chopok. It is one of the highest situated ski resorts in Slovakia. The ski-lifts connect it with the ski resort Jasná on the north side. We spoke with the director of the ski resort Ivan Temniak about its development and further perspectives.

Obchodná spoločnosť **Valman SK**, s.r.o. je zástupcom talianskeho producenta mazív špičkovej kvality **Nils SpA**. V rámci spolupráce má naša spoločnosť k dispozícii široké portfólium produktov určených pre sektor zimnej techniky. Výrobky spĺňajú odporúčania popredných výrobcov vlekov, LD a SPV / Leitner, Prinoth, Kassbohrer, Michálek, Doppelmayr, Sun Kid / V minulom roku naša firma rozšírila svoju ponuku o **služby mazania a čistenia dopravných lán vlekov a LD**. Odporúčame využívať túto službu v rámci predsezónnej resp. posezónnej údržby vlekov a LD.

Blížšie informácie o podmienkach poskytovania tejto služby žiadajte na e-mailovej adrese patras@valman.sk alebo na mobilnom telefónnom čísle 0915 695 889 – Patráš Milan, obchodný zástupca pre priemysel a zimný sektor.

Čistiace zariadenie na laná JSA 750

Pred namazaním lana je potrebné očistiť jeho povrch od hrdzu, nečistôt a starého degradovaného lubrikantu. Na tento účel je vyvinutý náš čistiaci set na laná JSA 750. Špeciálne oceľové nože dokonale sledujú povrch lana a čistia jednotlivé jeho pramene, pričom odstraňujú nečistoty aj z tých najhlbších častí. Tým, že sa zariadenie otáča okolo celého priemeru lana a obopína ho ako obrúč pomocou teflonových objímok, vytláča z duše aj mazivo, ktoré by časom mohlo spôsobiť problémy a odkvapkávať. V obvodovej časti zariadenia je sada kefiiek, ktoré lano dokonale dočistia. Nože sú vyrobené z mäkkej ocele, sú prítlačané pružinou a vymeniteľné. Majú presne určený bod lámavosti a kľžu sa po povrchu bez poškodenia povrchu lana.

Mazacie zariadenie na laná JSA 800

Po vyčistení lana je potrebné ho lubrifikaovať. Na tento účel slúži mazací set na laná JSA 800. (Použitý aj na mazanie lana LD na Štrbskom Plese.) Špeciálne zubové čerpadlo tlačí mazivo pod vysokým tlakom (20 atm.) do trysiek, ktoré ho rozstrekujú rovnomerne po celom povrchu lana. Vysoký tlak zaručuje aj hlbkové mazanie. Pramene lana sú teda dokonale namazané, čím sa vylučuje následná korózia. Mazivo má vynikajúce antioderové , antioxidačné vlastnosti, vytvára ochrannú vrstvu aj proti opotrebovaniu lana v strihu, ťahu a lome. Zvyšky maziva sa prepadom vracajú do zásobníka. Ako mazivo je na tento účel vyrobený produkt NILS KALOS 20/43.

Distributér pre SR: Valman SK, s.r.o. • Nový Svet 27 • 974 01 Banská Bystrica • Tel. +48/411 22 01 • Fax +48/414 72 05 • valman@valman.sk

Lanovkáři, ako ich nepoznáme

Neďaleko Bratislavy, v pohorí Malé Karpaty, sa v horskom sedle Baba nachádza lyžiarske stredisko LK Pezinská Baba. Ak je zima priaznivá aj pre túto oblasť, stredisko hojne navštevujú lyžiari z Bratislavy, Záhoria, ale čoraz viac ho vyhľadávajú aj milovníci lyžovania z južných okresov Bratislavského kraja. A to nielen počas víkendov, ale aj cez týždeň na obľúbené podvečerné lyžovanie. Zašli sme si preto za dnešným lanovkárom, ktorým nie je nik iný, ako vedúci strediska Ing. JÁN REISENAUER. Aké sú okrem lyžovania a práce v stredisku jeho záľuby, nám ochotne prezradil v nasledujúcom rozhovore.

■ Najskôr nám povedzte niečo zo svojho súkromia, vzdelávania a doterajšieho pracovného pôsobenia.

Narodil som sa v Bratislave, bývam vo vinohradníckom mestečku Pezinok. Vyštvodoval som Strednú priemyselnú školu strojnícku v Bratislave, potom som absolvoval Slovenskú technickú univerzitu, odbor materiálov na Technologickej fakulte v Trnave. Po ukončení vysokoškolského štúdia som začal pracovať vo Výskumnom ústave zväračskom, kde som pracoval v rokoch 1996 - 2006. Medzitým som, samozrejme, robil aj funkciu vlekára v LK Pezinská Baba. Na Pezinskej Babe som vyrastal od malička, pretože tu pracoval môj otec a ja som sem s ním chodieval každú zimnú sezónu. Prakticky po skončení strednej školy som v stredisku už pracoval ako brigádnik pri lyžiarskych vlekoch, pri predaji lístkov a všade, kde bolo treba. Neskôr som si urobil kurz vodičov snežných pásových vozidiel, takže aj popri mojej práci v Bratislave som po večeroch upravoval lyžiarske svahy na Babe.

Keď sme v roku 2003 prevzali areál na Zochovej chate - Piesku, tak som tam v zimnej sezóne pôsobil dva roky ako vedúci strediska, v roku 2005 som prešiel na Pezinskú Babu.

■ Priblížte nám trochu bližšie vybavenosť strediska LK Baba a vzhľadom na polohu na juhozápade Slovenska aj priebeh aspoň posledných zimných sezón.

Lyžiarsky areál na Babe i na Zochovej chate prevádzkuje Lyžiarsky klub Baba so

sídrom v Pezinku. Areál Baba sa nachádza v nadmorskej výške 403 - 595 m. Spolu máme sedem lyžiarskych vlekov, z toho tri vleky väčšie, ostatné sú malé vleky. Na Babe máme 2 SPV na úpravu tratí, v areáli na Zochovej chate 1 SPV. Od roku 1996 máme na Babe technické zasnežovanie, ktoré stále zdokonaľujeme, vybudovali sme nádrže na vodu. Teoreticky by sme mohli zasnežovať všetky zjazdové trate, avšak keď sú slabé zimy, a tým slabé mrazy, snažíme sa poriadne zasnežiť a pripravíť aspoň 1 - 2 lyžiarske trate.

■ Na trialových pretekoch

Ak by som mal hodnotiť priebeh zimných sezón v uplynulých troch rokoch, možno povedať, že pre nás bola najlepšou zimná sezóna 2005/2006, ďalšia sezóna 2006/2007 bola zasa najslabšou. V lyžiarskej sezóne 2007/2008 sme mali 61 lyžiarskych dní, prvý prírodný sneh napadol 16. novembra 2007, bola to dokonca 50 cm vrstva, takže týždeň sa jazdilo na prírodnom snehu. Prakticky v tejto sezóne sme šesť ráz začínali a päť ráz prerušovali prevádzku.

Čo sa týka ďalších služieb, prevádzkujeme skiservis a jeden bufet, na Zochovej chate aj letný tubing. Veľkým nedostatkom je absencia reštauračných služieb, pôvodný horský hotel tu už desiatky rokov chátra, hostia, ktorí k nám prídu lyžovať, nemajú si kde posediť, zjesť si i odpočinúť na chvíľu v príjemnom prostredí. Nevieme sa dopracovať k spolupráci s prevádzkovateľ-

■ Ing. Ján Reisenauer

mi zariadení, ktoré sa tu nachádzajú, každý sa, ľudovo povedané, hrá na vlastnom piesočku. Týka sa to aj prevádzky parkoviska, kde sa už dlho snažíme od majiteľa pozemku prenajať si ho. A to všetko je na škodu nielen nám, ale, predovšetkým, našim návštevníkom.

■ Pristavme sa teraz na chvíľu pri vašich koníčkoch. Predpokladáme, že je to predovšetkým lyžovanie...

Áno, je to aj lyžovanie, veď lyžovať som začal od malička, pretože som sa stále pohyboval pri otcovi na tunajších svahoch. Ako 8-ročný som sa prihlásil do miestneho lyžiarskeho klubu a v roku 1981 som sa zúčastnil prvých pretekov. Dosiahol som aj nejaké výsledky, napríklad 9. miesto na majstrovstvách Slovenska na Martinských holiach, na Lastovičke - boli to celoslovenské preteky pre tých, ktorí sa nedostali na majstrovstvá Československa, kde som bol druhý a zúčastnil som sa aj rôznych krajských súťaží. So závodným lyžovaním som skončil, keď som šiel na strednú školu. Začal som sa venovať bicyklovaniu - cyklotriálu a neskôr triálu na motorkách. V cyklotriale som bol majstrom Slovenska vo svojej kategórii a rovnako som bol majstrom Slovenska v triale na motorkách. Na pretekoch som získal viacero pohárov a medailí.

■ Cyklotrial a trial na motorkách sa jazdia v náročných terénoch, je to dosť nebezpečné. Nemali ste aj úrazy?

Určite, odretých kolien a rôznych poudieraní bolo dosť, našťastie, nič vážnejšie sa mi nestalo. V týchto športoch som pretekal od 14. do 18. rokov. V dospelosti som sa už začal venovať len rekreačnému turistickému bicyklovaniu na horskom bicykli

■ S priateľmi v Julských Alpách (Slovinsko)

■ Korzika - cykloturistika je jeho veľkou záľubou

Diplomy a poháre pre víťazov z čias aktívnej pretekárskej činnosti

a vysokohorskej turistike. A venujem sa im doteraz. Na horskom bicykli som napríklad prešiel celou Korziku. V rámci vysokohorskej turistiky som s priateľmi prechodil mnoho častí Álp, či už v Rakúsku alebo Švajčiarsku. Krásne zážitky sme si priniesli z Julských Álp v Slovinsku, z nádhornej prírody v Nórsku a z iných krajín. Sú to všetko nezabudnuteľné zážitky, ktoré človeka naplňujú.

Ďakujeme za rozhovor a LK Baba prajeme, aby budúce zimy boli priaznivejšie, bohatšie na sneh a mráz a tiež, aby sa vedeniu LK Baba podarilo dospieť k spolupráci s ostatnými zainteresovanými podnikateľskými subjektmi, čo bude na prospech predovšetkým návštevníkom tohto strediska. Nášmu dnešnému lanovkárovi prajeme veľa ďalších príjemných zážitkov pri jeho cestovateľských záľubách.

ZUSAMMENFASSUNG

In der Rubrik „Seilbahner, wie wir sie nicht kennen“ stellen wir Seilbahn- und Skilift-angestellten und ihre Hobbys vor. Diesmal stellen wir Ihnen den Leiter des Skizentrums Pezinská Baba, das nur 30 km von der Hauptstadt der Slowakei Bratislava liegt – Dipl. Ing. Ján Reisenauer vor. Und seine Hobbys? In den Studentenjahren waren es Skirennen, Radtrial und Motorradtrial. Heute sind es Hochgebirgstouristik und Mountainbike-Touristik.

SUMMARY

In the section “Cableway workers as we don’t know them” we introduce workers from the field of cableway transport and their hobbies. This time we introduce Dipl. Ing. Ján Reisenauer, the director of the ski resort Pezinská Baba which lies only 30 km from the capital city of Slovakia, Bratislava. And his hobbies? In student years ski race, bike trial and motorbike trial, and now high mountain tourism and mountain bike tourism.

Celoročná atrakcia v lyžiarskych strediskách

sitour

Dňa 1. júna 2007 uviedli na Hrebienku do prevádzky novú letnú atrakciu – letnú tubingovú dráhu. Jej celková prepravná dĺžka je približne 100 m s tromi zákrutami. Samotná prevádzka tubingovej dráhy nie je náročná na obsluhu, na jej bezproblémovú prevádzku úplne postačuje jedna osoba.

Prepravu osôb ku štartovacej rampe tubingovej dráhy zabezpečuje už existujúci dopravníkový pás SunKid v dopravnej dĺžke 54 m, ktorý na Hrebienku uviedli do prevádzky v decembri 2006. Prvú zimu bol prevádzkovaný ako dopravný vlek na výučbu lyžovania a prevádzku zimných aktivít. Po uvedení letnej tubingovej dráhy do prevádzky sa jeho využitie stalo celoročným, nakoľko pri malej údržbe je využívanie dráhy možné aj v zime. Tieto dva produkty tak predstavujú jeden kompletný celok, ktorý sa používa celoročne.

Letný tubing je atrakcia, ktorá oslovuje predovšetkým deti všetkých vekových kategórií, ale má čo ponúknuť aj dospelým. Využívať ho môžu deti od piatich rokov až po dospelé osoby s hmotnosťou do 120 kg.

Podobná tubingová dráha aj s dopravníkovým pásom je aj na Zochovej chate pri Modre, kde je veľkým lákadlom najmä pre školské zájazdy, nehovoriac o tom, že Zochova chata je vyhľadávaným rekreačným strediskom.

Tubingová dráha je jednou z mnohých alternatív, ako spestriť a spríjemniť návštevu lyžiarskych stredísk aj v letnej sezóne. Veď našim cieľom je, aby návštevníci v lete či v zime odchádzali zo stredísk cestovného ruchu oddýchnutí a plní zážitkov do náročných pracovných dní.

Hrebienok

Zochova chata

Zochova chata

Hrebienok

Zochova chata

KÄSSBOHRER GELÄNDEFahrZEUG AG informuje

Kässbohrer opäť „narástol“

Ako je už celej odbornej verejnosti známe, v júli minulého roka kúpil najväčší svetový výrobca snežných pásových vozidiel PistenBully, firma Kässbohrer, fínskeho výrobcu vozidiel Paana.

Teraz prišiel Kässbohrer s novým prekvapením. V marci 2008 kúpil ďalšiu firmu, ktorá produkovala snežné pásové vozidlá pod značkou Formatic. Na medzinárodnej výstave SAM, ktorá sa uskutočnila 23. až 25. apríla 2008 v Grenobli, predstavoval Kässbohrer vozidlá tejto firmy pod obchodným názvom Formatic by Kässbohrer Geländefahrzeug AG.

Výrobný sortiment tejto firmy sa tak dostáva do obchodnej a servisnej siete firmy Kässbohrer. V okamžitej ponuke je najmä vozidlo Formatic 350, ktoré sa bude predávať v sezóne 2008/2009. Bližšie technické a obchodné informácie o vozidle a forme zaradenia do predaja poskytne obchodné a servisné zastúpenie Kässbohrer na Slovensku, firma Termont Martin.

■ **Formatic 350 v stánku firmy Kässbohrer**

■ **Ďalší člen do rodiny Kässbohrer**

Kässbohrer sa „predvádzal“

Prekrásne počasie a čarovné prostredie Oravy a Roháčov ako by si priali privítať v Spálenej doline veľkú rodinu pravých kässbohrerákov a množstvo ďalších návštevníkov.

Vo firme Kässbohrer sa už stalo tradíciou ukončiť zimnú sezónu na Slovensku a v Čechách predvádzaním technických novinek. V tomto roku každý túžobne očakával úplnú novinku - vozidlo PistenBully 400 - vidieť ho na vlastné oči, ohmatať si ho a, samozrejme, aj si na ňom zajazdiť.

Dlho sme rozmyšľali nad tým, kde túto novinku umiestniť tak, aby ju bolo možné predstaviť naživo. Prezieravo sme si zvolili Oravu - Spálenú dolinu. Prevádzkovateľ strediska firma Tatrwest nám vyšla v ústrety a my sme neoľutovali. Vynikajúce snehové podmienky, všestranná ústretovosť zo strany Tatrwestu a, najmä, veľký počet aktívnych pracovníkov slovenských a poľských lyžiarskych stredísk vytvorili opäť veľmi vydarené podujatie firiem Kässbohrer a Termont. Viac ako 250 účastníkov v rozpätí dvoch dní malo možnosť osobne si vyskúšať nielen spomínanú novinku PistenBully 400 v prevedení ParkBully, ale aj osvedčenú vlajkovú loď PistenBully 600 W.

Práve PistenBully 400 by sa malo stať najpredávanejším vozidlom v mimoalp-ských podmienkach. O skutočnosti, že si cestu nachádza aj k skúseným vodičom,

■ **Veľký záujem o "veľkú techniku"**

svedčia mnohé reakcie tých, ktorí si vozidlo vyskúšali. Vyjadrenia: to je mašina, ktorá mi okamžite sadla do rúk a ďalšie slová chvály sme počúvali od väčšiny vodičov. Dokonca aj od tých, ktorí doteraz inklinovali k vozidlám iných firiem. Tak ako časy, aj názory sa menia.

Veríme, že aj vďaka tomuto podujatiu sa rady prívržencov firmy Kässbohrer a obdivovateľov jej vozidiel PistenBully ešte viac rozšíria. My všetci, ktorí pre Kässbohrer robíme, spravíme všetko preto, aby nezostalo len pri mene svetovej značky číslo 1, ale aby sme naďalej poskytovali zákazníkom perfektný súbor všetkých nevyhnutných služieb - predaj vozidiel, náhradných dielcov, servis a kompletný rozsah opráv. A, najmä, pod jednou strechou! ■

Ing. Dušan Mikloš

■ **Prekrásna symbióza - ľudia, PistenBully, hory ...**

Prinot®

informuje

NOVÝ BISON

„Von z tmy“ na veľtrh zimných technológií SAM Grenoble

Vrade snežných pásových vozidiel PRINOTH sa objavili dva nové stroje. Po prvý raz sa na verejnosti predstavili nový Bison a Bison X na výstave zimných technológií SAM v Grenobli (F), ktorá sa konala v dňoch 23. 4. – 25. 4. 2008.

Po výstave štartuje demo tour obidvoch strojov. Oba prinášajú so sebou všetko, čo ozajstný PRINOTH musí mať: neobvyčajný dizajn, vynikajúce jazdné vlastnosti, vysoký pracovný komfort a perfektnú kvalitu zjazdoviek. Jeden typ za všetky novinky: na domovskej stránke www.PRINOTH.com/bison sa nachádza oveľa viac. Pre informáciu k demo akcii kontaktujte vašich osobných partnerov firmy PRINOTH.

Bison a Bison X – noví majstri pre zjazdovky a funparky

PRINOTH podnikol veľké úsilie pri vývoji Bizona. Prvým príkladom je špeciálne pre snežné pásové vozidlá vyvinuté ergonomické sedadlo Recaro. Garantuje aj v extrémnych jazdných situáciách výbornú stabilitu, optimálnu oporu a príjemný posed. Jedinečnosť je umiestnenie sedadla 30 cm naľavo od stredu kabíny. Práve jeho pozícia bola predmetom výskumu materskej firmy PRINOTH, našich nových amerických kolegov i špecialistov z dizajnerskej Pininfarina. Jedinečný výhľad a priestor v kabíne vás príjemne premôžu hneď po nasadení. Sedíte v centre, mierne vpredu, dostatočne vysoko. Od okolia vás delí len širokospektrálne sklo. Stroj ovládate polpákami pri ľavej ruke, kontrolný displej a tlačidlá sú pod pravou dlaňou. Ne nájdete nič, čo by vám obmedzilo výhľad. Nepredstaviteľne priestornú kabínu voľne prejdete z jednej strany na druhú. Dokážete sa aj vystriedať so spolujazdcami, z ktorých jeden sedí na regulárnom sedadle, druhý na lavičke, ktorú jediným pohybom modifikujete na odkladací priestor. Vysoko hodnotený je vonkajší dizajn kabíny a celého stroja, ktoré sú opäť dielom Pininfarina.

■ Bison X na úpravu vo funparkov

PRINOTH tu opäť dokazuje nadčasové myslenie i odvahu novátora. Smelo prináša nové futuristické tvary, aplikuje najnovšie estetické trendy a pracovný stroj pretvára na ozdabu strediska. Vysoký štandard je dodržaný aj pri osvetlení. Vpredu tlmené, hmlové, halogénové i xenónové reflektory. Bočné aj zadné svetlá. Samozrejme, dvojparabolový hľadáčik a majáky. S úplne novým združeným joystickom vyvinutým firmou PRINOTH možno riadiť všetky funkcie frézy a radlice s maximálnou precíznosťou, minimálnym vynaložením sily a jednoduchou logikou. Hydraulicky prepäté riadenie radlice je optimalizované na precíznu prácu a dovoľuje vykonávanie viacerých pohybov naraz. Neobvyčajná stúpanosť a ovládateľnosť pri všetkých snehových podmienkach 120 % (54°) sa zakladá na vyrovnanom pomere medzi výkonom motora a hmotnosťou, ako aj v rozložení samotnej hmotnosti a umiestnení ťažiska. Bison je vybavený dopĺňujúcimi zariadeniami najlepšej kvality: extrémne výkonná power fréza sa postará aj pri Biseone o vynikajúcu kvalitu zjazdoviek. Overená 12-stupňová radlica vďaka optimálnemu tvaru podporuje enormný tlačný výkon. Bison v sebe jednoducho združuje všetky prednosti, ktoré na SPV PRINOTH chválite. Napriek všetkým prednostiam a extravagancii zostáva nenáročný na údržbu a servis.

Bison X – expert pre funparky

Bison X je ultimátnym expertom na fun a snoubordové parky. Základom je jeho extrémna obratnosť a stúpanosť. Nezvykle krátky podvozok, nízka hmotnosť, výkon, obratné náradie. Preto bravúrne zvláda stavbu ostrých oblúkov a náročných skokov. Špeciálny hydraulický systém Bizona X je multifunkčný. Umožňuje synchronne nasadenie predných a zadných nástrojov vozidla. Všetky potrebné funkcie ovládate spôsobom joystick v joysticku veľmi jednoduchým a logickým riadením jednou rukou bez prehmatov. Predné a zadné náradie je konštrukčne prispôbené na špeciálnu prácu vo funparkoch. Radlica postaví aj najextrémnejšie tvary. V radiálnej osi je výkyvná o 73 stupňov. Uhol rezu radlice je pohyblivý v rozsahu nepredstaviteľných 127 stupňov. Navyše možno radlicu naraz dvíhať, natačať i sklápať. Zadný nosný rám, výkyvný v 151 stupňoch, je prevedený ako paralelogram, teda rovnobežník. Fréza sa pri bočení za strojom nenatáča oproti bodu/osi uchytenia ramena na stroji, ale oproti pomyselnému bodu/osu točenia stroja. Takéto riešenie zvýrazňuje kvalitu práce power frézy, pomáha jej zvládať aj masívne nerovnosti a opäť zvyšuje jej technologický náskok Bizona a Bizona X.

Prínos strojov PRINOTH zákazníkom

Názor firiem PRINOTH a SNOWWORK: Aj

■ O SPV Leitwolf je vždy čo povedať...

slovenský trh si zaslúži vyvážený podiel značiek.

Európsky štandard sa dosahuje európskymi metódami. Takou je aj reťaz predvádzacích akcií pásových vozidiel s pracovným názvom Demotour. Zorganizovať niekoľko demonštrácií za sebou a k tomu s dvoma strojmi je nepredstaviteľná logistická, personálna a finančná záťaž. Úmyselne sme však nezvolili jedno veľké centrálné predvádzanie. Pri masových akciách nezostáva priestor pre jednotlivca. Stroj ide z ruky do ruky, jazdec si ani nezvykne a už musí opustiť kabínu. Predvádzacia akcia sa mení na kultúrno-spoločenskú. Naša cesta bola náročnejšia. Išli sme so strojmi ku zákazníkom. Úloha bola o to ťažšia, že v strediskách, o ktoré sa uchádzame, jazdia poväčšine stroje od spoluuchádzača. A zvyk je železná košeľa. My sme ale zvyknúť na náročné výzvy, vieme sa s nimi popasovať a po ich zvládnutí je výsledkom klient, ktorý si náš stroj naplno vyskúšal, pri jazde ho dostal do ruky, a tak sa presvedčil o jeho prednostiach a výhodách, ktorými sa náš stroj odlišuje od katalógovo podobných typov. Skutočne, len pri celonočnom jazdení a testovaní stroja jazdec rozpozná to, čo zaisťuje našim strojom technologický predstih.

Dôležitá bola pre nás ukážka s Leitwolfom na streche Slovenska – v Lomnickom sedle. Už pri výstupe hore zistil jazdec, s akou ľahkosťou vyšiel po prvý raz do sedla. (Prizvukujem, že aktívny výkon navijakového stroja 22,5 kg hmotnosti na jedného koňa výkonu motora je údaj na míle vzdialený od všetkého ostatného.) Taktiež po prvý raz mohli v Lomnickom sedle upravovať kúty zjazdovky, do ktorých sa predtým nemali šancu dostať a upravovať, či presúvať tam sneh. Technologická výhoda umiestnenia

osi navijaka v tomto prípade prináša aj ekonomickú výhodu. Lepšie umiestnenie ťažiska umožní uhol záberu úpravy zjazdovky pod kotvovým bodom. To dáva priestor využívať zjazdovku v jej plnej šírke, čo prináša lepší rozptyl lyžiarov. Výsledkom je menej zdevastovaná zjazdovka a menej vynaloženého úsilia pri opätovnom obnovení kvalitného povrchu. Záver je jasný. Perfektná zjazdovka za kratší čas a za menej peňazí, nehovoriac o vyššej spokojnosti lyžiarov. A k tomu PRINOTH dlhodobo smeruje a vedie s ďalším tromfom – kvalitou práce frézy. Všeobecne sa prijal fakt, že naša power fréza od uvedenia na trh určuje nové štandardy prepracovania zjazdovky a je pre ostatných vzorom originálnou konštrukciou, inštalovaným výkonom i progresom vo vývoji. V praxi dokáže neprijemné bubny rozdrobiť aj bez ich predchádzajúceho zrezávania radlicou. Dlhodobo odskúšaný pyramídový mechanizmus prítlaču finišérov optimálne utláča prepracovaný sneh. Bočné hydraulicky ovládateľné finišéry plnia jednoducho tie funkcie, ktoré plniť majú a presne tak ako treba. To všetko prispieva nielen k rýchlosti úpravy, ale aj k perfektnému povrchu zjazdovky. Je jasné, že práve zjazdovka je tvárou strediska a príjemná tvár vábi lyžiarov, čo je určite najvýznamnejším ekonomickým prínosom prevádzkovateľovi od firmy PRINOTH.

K nenapodobiteľným prednostiam SPV Leitwolf patrí jeho aktívny, hydropneumatický podvozok. Ten spolu s nízkou hmotnosťou zaručuje v praxi excelentné manévrovanie zdvihnutím zadnej, prednej či oboch náprav. Umožňuje však aj zvýšenie stúpanosti a tlačnej sily spustením plnej dĺžky podvozku na podklad. Možno povedať, že skúsený jazdec pracuje s podvozkom rovnako intenzívne ako s radlicou či frézou. Uľahčuje, zrýchľuje a zefektívňuje si tak prácu. V konečnom dôsledku je to ďalším ekonomickým prínosom pre prevádzkovateľa.

A ešte jedna malá ekonomická rada – či perlička: ak máte na sólo Leitwolfe (435 koni) pri bežnej práci spotrebu nad 22 l/h – kdesi tu mizne nafta.

Na záver trochu štatistiky

Demotour 2008 na Slovensku robila firma PRINOTH s dvoma strojmi Leitwolf W s navijakom 435 PS a strojom Bison sólo 360 PS. Začali sme 29. februára v Bachledovej doline a v Lomnickom sedle. Od 4. marca sme pokračovali v Jasnej a akcia finišovala 7. – 9. marca vo Valčianskej doline. Všade nás prijali priateľsky a s veľkým záujmom. Vrelá vďaka za podporu.

Peter Horník

SNOWWORK

sa postará o vašu zjazdovku aj v lete.

Rovnejší terén znamená menej dosnežovania.

Ponúkame kosenie a mulčovanie zjazdoviek.

Naša technika: u.k.t. Steyer maxima, š.k.t. Reform 3000

Info na: 053/449 31 33. GSM 0905/291 333
e-mail: snowwork@troyka.sk

TATRAPOMA

Osvedčená technológia lanovej dráhy TATRAPOMA TS4 - úspešne dobýja poľský trh

Vporadí už piata 4-miestna sedačková lanová dráha v priebehu dvoch rokov v Poľsku sa bude realizovať v pohorí Beskid Slaski, konkrétne v meste Wisla, lokalita Soszów.

V tomto lyžiarskom stredisku bol pôvodne v prevádzke bubienkový lyžiarsky vlek so zalomenou trasou, nízkou kapacitou a náročným konštrukčným usporiadaním a prevedením lomového výstroja. V roku 2004 bol postavený a daný do prevádzky lyžiarsky vlek Tatrapoma H130 so zalomenou trasou a tzv. pevnou vratnou stanicou s hydraulickým napínaním, ktorá je vybavená odpájacím zariadením vlečných závesov (DDH) umožňujúcim výstup lyžiarov priamo vo vratnej stanici.

Lanová dráha bude postavená v trase pôvodného lyžiarskeho vleku, poháňacia stanica s napínaním bude vo vrcholovej stanici, vratná stanica bude súčasťou hotelového komplexu (umiestnená v údolnej stanici), vybavená rozbehovým pásom. Bude to v poradí druhá realizácia technologického zariadenia firmy Tatrapoma v tomto stredisku, ktorá chce úspešne nadviazať na spoľahlivú prevádzku spomínaného lyžiarskeho vleku. Dodávka lanovej dráhy sa realizuje s pomocou poľských subdodávateľov komplexne vrátane stavebných objektov a osvetlenia umiestneného na podperách lanovej dráhy.

Technické údaje

Dĺžka trate	611,6 m
Prevýšenie trate	186,1 m
Priemerný sklon dráhy	31,9 %
Prepravná rýchlosť	2,6 m/s
Prepravná kapacita	2 400 os/h
4-miestne vozne	79
Výkon motora	155 kW
Čas jazdy	3,9 min.
Dopravné lano	40,5 mm

Ing. Jaroslav Mačičák
projektový manažér

Umiestnenie vratnej stanice s rozbehovým pásom (ilustračný záber)

Pôvodný lyžiarsky vlek

Lyžiarsky vlek Tatrapoma H130

Poháňacia stanica s napínaním umiestnená v hornej časti lanovej dráhy (ilustračný záber)

Mimoriadna kombinovaná lanovka

Na kopci Kleiner Gumen vo švajčiarskom kantóne Glarus postavia Garaventa v roku 2007 svetovú novinku – kombinovanú so 4-miestnymi kabínkami a priečne umiestnenými dvojmiestnymi sedačkami. Tak si môžu cestujúci osobitne vychutnať pohľad do doliny.

Dedínku Braunwald, ktorá žije bez áut vysoko nad Talboden der Linth od roku 1907, sprístupňuje pozemná lanovka. V roku 1948 vybudovali do lyžiarskej oblasti Kleiner Gumen dvojmiestnu sedačkovú lanovku, ktorá bola v prevádzke do roku 2005. Veľmi skoro však zistili, že prevádzku lanovky treba opäť obnoviť. Výpadok starej lanovky v sezónach 2005/2006 a 2006/2007 výrazným spôsobom ukázal potrebu sprístupniť hosťom oblasť Gumen, ktorá je atraktívna v zime i v lete a ponúka mnohostranné využitie pre voľný čas.

Svetová novinka – sedačka priečne k jazdnej dráhe kombinovaná kabínkami

Nová lanovka prináša nielen nové impulzy pre lyžiarske stredisko a okolie, ale je aj technicky veľmi zaujímavá. Najdôležitejšou zvláštnosťou, podobne ako pri starej lanovke, sú sedačky otočené priečne k osi lana, čo ponúka cestujúcim počas

■ Kombinovaná lanovka Gumen, údolná stanica leží vo výške 1 314 m, vrcholová stanica 1 904 m

jazdy nádhernú panorámu a pritom zachováva charakter obľúbenej starej lanovky. Nebol to iba vzťah k tradícii, čo viedlo k vývoju tohto typu lanovky, ale aj z dôvodu úzkeho prejazdneho profilu bolo umožnené minimalizovať potrebný posun osi cez skalnú pasáž a využiť veľkú časť starej lanovky. To všetko prinieslo aj významnú úsporu prepravných a stavebných nákladov.

Koncept umiestnenia sedačiek priečne k jazdnej dráhe v kombinácii so 4-miestnymi kabínkami je na celom svete jedinečný. Sedačky majú automatický zatvárací rám a pevne montované stúpačky.

Technické údaje

Typ lanovky	2/4-CGD Gumen
Prepravný výkon	800 os/h
Čas jazdy	7,8 min.
Jazdná rýchlosť	5 m/s
Sedačky/gondoly	63/21
Interval	36 s
Šikmá dĺžka	2 033 m
Prevýšenie	590 m
Podpery	19 ks
Pohon	údol. st.
Napínanie	údol. st.

Doppelmayr upevňuje postavenie na svetovom trhu

Spoločnosť Doppelmayr Holding AG si zvýšením obratu o 4,4 % na 659 miliónov eur v obchodnom roku 2006/2007 upevnila pozíciu lídra vo svete. So svojimi 2 479 zamestnancami (v minulom roku 2 223) zrealizovala na celom svete 210 projektov lanoviek.

Hlavnými trhmi skupiny Doppelmayr Gruppe sú aj naďalej európske alpské krajiny a Severná Amerika. Veľké úspechy vo východnej, juhovýchodnej a centrálnej Európe mali podstatný podiel na novodobom zlepšení výsledkov.

Inovácie a nekompromisná kvalita

Inovácia a nekompromisná snaha o kvalitu sú každodennými požiadavkami spoločnosti Doppelmayr. Inovácia však nie je samoúčelná, ale vždy vychádza z konkrétnych potrieb zákazníkov a optimálneho pomeru nákladov/úžitkov. To umožnilo v

minulom obchodnom roku zaviesť mnohé zlepšenia a novinky – medzi inými aj pôsobivé obrovské kolesá v St. Anton am Arlberg.

Nové trhy

Aj investície do produktov spoločnosti DCC (Doppelmayr Cable Car), ako aj spoločnosti Doppelmayr Transport Technology priniesli ovocie. Doppelmayr Transport Technology realizoval systémy Cable-Liner-Shuttle na letiskách v Toronte a Mexico City. Okrem toho sa v súčasnosti realizujú tri ďalšie zákazky – v Las Vegas, Benátkach a Doha.

Doppelmayr Transport Technology odovzdal na jeseň jednému z najväčších výrobcov hliníka na svete doteraz najdlhšie zariadenie Ropecon na Jamajke. Toto zariadenie je piatym zariadením spoločnosti Doppelmayr Transport Technology.

Povzbudzujúce vyhlídky

Firma Doppelmayr očakáva v obchodnom roku 2007/2008 pokračovanie pozitívneho trendu minulých rokov aj napriek tomu, že tlak konkurencie je veľmi veľký a ďalšiemu faktoru neistoty, ktorým je nepredvídateľný vývoj cien ocele a neželezných kovov, ako aj ustavičnej redukcie nákupu dielcov ako prevodovky a motory.

Nové lanovky vo Val Thorens Prevádzka bez obsluhy

Vo francúzskych Alpách v stredisku Val Thorens nahradili dve 6-miestne kabínkové lanovky z roku 1981 dvoma modernými 8-miestnymi kabínkovými lanovkami. Cieľom bolo zlepšiť komfort a prepravný výkon. Zvláštnosťou je prevádzka bez obsluhy.

Stredisko Val Thorens v strede lyžiarskej oblasti 3 Vallées sa preslávilo ako najvyššie položené miesto v danej oblasti a viacerými superlatívami. Propagácia hovorí o najväčšom lyžiarskom stredisku sveta s dych vyrážajúcim výhľadom na 1 000 vrcholov francúzskych, švajčiarskych a talianskych Álp. Okrem toho je tu najvyššie celoročné lyžiarske stredisko v Európe. Celá lyžiarska oblasť zahŕňa 16 obcí, má 600 km upravených zjazdoviek a 200 dopravných zariadení.

■ Spoločná staničná budova

Vyšší prepravný výkon a viac komfortu

Pri koncepcii oboch nových lanoviek Cairn a Caron sa zohľadňovalo nielen zvýšenie prepravnej kapacity – teraz 2-násobná, ale aj zvýšenie komfortu v staničiach a počas jazdy. V staničiach sú umiestnené pohyblivé schody, čakacie miestnosti, hygienické zariadenia, automaty na peniaze a priestory na výstavy umenia. Na prepravu telesne postihnutých sú k dispozícii osobitné zariadenia: desať percent lavíc v kabínkach je sklápaťelných, všetky kabínky majú signalizačné gombíky, pomocou ktorých si môžu invalidní cestujúci v prípade potreby vyžiadať personál na pomoc pri výstupe.

Obe lanovky vedú k svahom údolia ležiacim oproti sebe, pričom vytvárajú klasicistickú lyžiarsku kolísku. Údolné stanice sa nachádzajú v jednej budove, avšak transfer kabínok neprebíha, pretože dráhy sa využívajú len na vzostup. Vrcholová stanica Caron je umiestnená pred údolnou stanicou kyvadlovej lanovky k 3 200 m Cime Caron.

Nové kabínkové lanovky možno používať v prevádzke bez obsluhy vtedy, ak sa vo vrcholovej stanici Caron nachádza jeden obsluhujúci pracovník, ktorý je v audiovizuálnom spojení s tromi ostatnými stanicami. Kabínky sú pomocou špeciálnych bezpečnostných zariadení prispôbené na túto formu prevádzky.

Technické údaje

Lanovka	8-MGD Cairn	8-MGD Caron
Prepravný výkon	2 400 os/h	2 000 os/h
Jazdná rýchlosť	6 m/s	6 m/s
Čas jazdy	4,1 min.	5,35 min.
Gondoly	58	54
Interval	12 s	14,4 s
Šikmá dĺžka	1 102 m	1 478 m
Prevýšenie	190 m	220 m
Podpery	11	12
Pohon	údol. st.	údol. st.
Napínanie	údol. st.	údol. st.

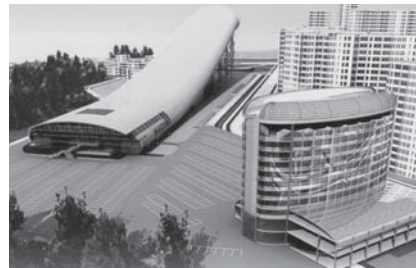
Lyžiarska hala v Moskve

Súkromní investori pri Moskve vybudovali obrovský komplex pre zimné športy a wellness, jadro ktorého tvorí najväčšia lyžiarska hala v Európe. Firma Doppelmayr sem dodala pevnú 4-miestnu sedačkovú lanovku a kotvový lyžiarsky vleč.

Železobetónová stavba objektu sa elegantne vypína do výšky na voľne stojacich podperách ako predimenzovaný skokanský mostík. Zjazdovka je dlhá 350 m a široká 60 m, jej najvyšší bod leží 90 m nad zemou. Sklon je 10 až 28 %. Chladená časť haly je vysoká 12 m. Miesto je tu pre 680 lyžiarov. Skutočnosť, že si tu možno prenajať celý lyžiarsky výstroj, nie je prekvapením, ani to, že sú tu reštaurácie rôznych kvalitatívnych stupňov. Keďže chcú ponúkať možnosti nielen pre lyžiarov v rodinách, sú tu súčasne na štyroch poschodiach na ploche 15 000 m² vybudované obchody, umelá ľadová plocha rozmerov 1 800 m², hotel s ponukou wellness a kongresovými miestnosťami. V najbližších rokoch má v blízkom okolí vzniknúť celé satelitné mesto.

Technické údaje

	Lanovka 4-CLF Indoor - zar. č.1	vleč 2-SL Indoor - zar. č.2
Prepravný výkon	2 229 os/h	1 206 os/h
Čas jazdy	3,1 min.	2,3 min.
Jazdná rýchlosť	1,8 m/s	2,5 m/s
Sedačky	60	závesy 47
Interval	6,5 s	6,5 s
Šikmá dĺžka	336 m	341 m
Prevýšenie	69 m	70 m
Pohon 54/77 kW	údol. st.	31/36 kW údol. st.
Napínanie	údol. st.	údol. st.

■ **Komplex Snež. Kom určite nezostane jedinou lyžiarskou halou v regióne. Hovorí sa o troch ďalších**

Doppelmayr v Singapore

Singapur je ostrovným mestom a súčasne štátom a je jedným z tzv. troch ázijských hospodárskych tigrov. Mesto roku 1819 založil sir

Raffles. V tom čase tu žilo približne 400 ľudí. V roku 1965 sa Singapur osamostatnil, dnes na ploche 692 km² žije už 4,5 milióna obyvateľov.

Približne 75 % obyvateľov Singapuru tvoria Čiňania, po 10 % Malajci a Indovia. Priemerná dĺžka života na ostrove je neuveriteľných 80 rokov. O Singapurčanoch sa hovorí, že prevažnú časť života pracujú a zvyšok nakupujú. Je to jeden z najbohatších štátov na našej planéte s prísnyimi, na naše pomery až neuveriteľnými zákonmi. Veď kde na svete sa stretnete s pokutou v prepočte 10 000 Sk za žuvanie žuvačky, jedenie v metre či za zahodenie papierika na zem?

Atrakciou Singapuru je ostrov Sentosa, ktorý umelo zalesnili. Sú tu krásne piesočnaté pláže a možno sa tu kúpať v najjužnejšom bode Ázie, asi 130 km od rovníka. Možno tu navštíviť show delfínov, krásne podmorské akvárium, ale aj betónovú sánkarskú dráhu, kde návštevníkov a sánky vyváža pevná 4-miestna sedačková lanovka firmy Doppelmayr. Táto atrakcia je jednou z najnavštevovanejších.

Pred otočnou údolnou stanicou je dopravný pás, ktorý dopravuje v dvoch radoch sánky pod lanový kotúč. Špeciálne úchyty na sedačkách odoberú sánky priamo z dopravného pásu, prinesú na nástupište pre zákazníkov a spolu s nimi sa odvezú do vrcholovej stanice. Tu sa automaticky odopnú a sú pripravené na nasadenie na sánkarskú dráhu.

Ing. Ján Hulla

■ **Štvormiestna sedačková lanovka Doppelmayr prepravuje návštevníkov na štart sánkarskej dráhy**

■ **Ján Hulla s panorámou Singapuru**

Realizácie Poma na Slovensku na sezónu 2007/2008

Kompaktná lanovka typu Unifix sa na Slovensku skutočne udomácnila, o čom svedčia dve najnovšie realizácie v lyžiarskych strediskách Oravský Podzámok a Mýto pod Ďumbierom. Prvá prevádzková sezóna potvrdila aj tu úspešnosť koncepčného prístupu firmy Poma pri zjednotení požiadaviek na prevádzkovú výkonnosť, moderné technológie a zároveň elegantnú jednoduchosť.

Unifix 4 Racibor

Racibor je názov nielen novej 4-miestnej sedačkovej lanovky s neodpojiteľnými vozňami Unifix, ale aj názov nového lyžiarskeho strediska Skipark Racibor vybudovaného na zelených svahoch panenskej lokality Raciborie, ktorá sa nachádza v blízkosti Oravského Podzámku.

Realizácia lanovky, či už v etape stavebných prác, montáže, oživovania a záťažových skúšok, prebehla pomerne hladko aj napriek obdobiam výdatných jesenných dažďov, ktoré menili lesné strúžky na potoky a stavebné jamy na nádrže. K nežičlivosti počasia, s ktorou sa skúsený tím vie popasovať, sa však prekvapujúco pridali časté činy nezistených pokračovateľov jánošíkovej tradície...

■ Pracovníci ÚprRŽD a firmy Poma na trati v Racibore počas komplexného skúšania

Dohodnuté termíny sa, samozrejme, dodržali - komplexné preskúšanie technologickéj časti za účasti zástupcov Úradu pre reguláciu železničnej dopravy potvrdilo pripravenosť lanovky na prevádzku ku dňu 9. 12. 2007. Počas prvej sezóny bolo na lanovke prepravených 154 000 lyžiarov.

Unifix 4 Zapače

V tomto prípade lanovka nahradila v pôvodnej trase dva paralelné lyžiarske vleky a stala sa tak hlavným dopravným zariadením známeho lyžiarskeho strediska Mýto Ski centrum v Mýte pod Ďumbierom. Komfort prepravy týmto výrazne vzrástol, veď na lyžiarskom vleku určite nebolo pre každého lyžiara jednoduché zvládnuť úvodný svah so sklonom 56 %. Pohoda na sedačke pri jazde hore na dôvažok umožňuje pokojne vnímať okolitú nádhernú prírodnú scenériu. Lanovku do prevádzky odovzdali 17. decembra 2007. Na spoločenskom posedení po ko-

laudácii nechýbala dobrá muzika a domáce špeciality - sympatické gesto majiteľa voči všetkým, ktorí počas výstavby pridali ruku k dielu. Počas prvej sezóny lanovka prepravila 340 000 lyžiarov. V budúcnosti sa plánuje inštalácia nástupného plánu.

Zhrnutie

Novinkou pri oboch realizáciách bola dodávka sendvičových kontajnerových velínov s jednotným farebným dizajnom, ktorých modulárna koncepcia umožnila optimálne zladenie funkčných, nákladových a časových kritérií.

Odbornú montáž technológie, služby a asistenciu pri uvádzaní do prevádzky pri oboch lanovkách zabezpečovala firma Techmont Snow so sídlom v Poprade, ktorá pôsobí ako výhradný zástupca firmy Poma v Slovenskej a Českej republike. Už tradične na staveniskách lanových dráh značky Poma tvorí firma Techmont Snow spoľah-

Technické údaje

Lanová dráha Lyžiarske stredisko

Šikmá dĺžka trate
Prevýšenie
Priemerný sklon trate
Maximálny sklon trate
Počet traťových podpier
Ťažná vetva
Poháňacia/napínacia stanica
Maxim. dopravná rýchlosť
Max. dopr. rýchlosť pri núdz. pohone
Max. absol. rýchlosť nástupného pásu
Revizná dopravná rýchlosť
Prepravná kapacita
Počet vozňov
Typ vozňa
Vzdialenosť medzi vozňami
Časový interval medzi vozňami
Čas prepravy
Priemer dopravného lana
Zloženie lana
Rozchod dopravného lana
Priemer poháňacieho lanového kotúča
Priemer vratného lanového kotúča
Nástupný pás
Elektrický motor hlavného pohonu
Inštalovaný výkon
Hlavná prevodovka
Krútiaci moment
Elektroprevodovka núdzov. pohonu
Inštalovaný výkon
Náhradný prúdový zdroj
Elektrické rozvážače
Automatizácia
Dodávateľ lanovej dráhy

Investor a prevádzkovateľ

Unifix 4 Racibor Racibor, Oravský Podzámok

1 033 m
237 m
24 %
55 %
11
pravá
údolná, typ Unifix
2,6 m/s
0,7-0,9 m/s
0,8 m/s
0,13 - 0,50 m/s
2 000 os/h
111
4-miestna sedačka typu Comfort
18,72 m
7,2 s
6 min. 37 s
40,5 mm
6x26 WS
4,9 m
4 900 mm
4 900 mm
Emmegi, typu Comfort
Thrige-Electric
180 kW
Kissling Unifix M
16 000 daN
Danfoss Bauer
37 kW
Cummins C110D5
Semer
Siemens
Pomagalski S. A.
Voreppe, Francúzsko
ZENIT, s.r.o.

Unifix 4 Zapače Mýto Ski Centrum Mýto pod Ďumbierom

1 150 m
301 m
27 %
56 %
9
ľavá
údolná, typ Unifix
2,3 m/s
0,55-0,9 m/s
-
0,14 - 0,50 m/s
1 769 os/h
124
plánuje sa neskôr
232 kW
18 064 daN
37 kW
MÝTO SKI CENTRUM, a. s.

■ Vratná stanica Unifix Zapače. V strede F. Čáp, majiteľ strediska

■ Poháňacia stanica Unifix 4

livú dvojicu so svojou sesterskou firmou Tech-Mont Helicopter company, ktorá realizovala letecké práce vrtuľníkom (na Raci-bore za kritických veterných podmienok). Techmont Snow potom zabezpečuje servis, prípadne špeciálnu údržbu a v neposlednom rade ročné skúšky lanovej dráhy so záťažou. Firma súčasne spravuje konsignačný sklad náhradných dielcov.

Peter Oľšavský
Techmont Snow

Nevidaná lanovka na Tchaj-wane

Kabínková lanovka s 5 úsekmi - prvá stavba tohto typu - uzrela svetlo sveta na Ďalekom východe v Tchaj-pej. Skutočne nevidaná vec! Prevádzkovať 5-úsekovú kabínkovú lanovku v krajine, ktorú pravidelne navštevujú tajfúny, nie je vôbec jednoduché. A ak k tomu pridáme exotické vtáčstvo, napríklad krdle papagájov kakadu, ktoré si tak radi brúsia svoje zobáky na solidných materiáloch...

Predstavte si Tchaj-pej, hlavné mesto Tchaj-wanu. Líder v informačných technológiách, sedem miliónov obyvateľov, tropická klíma, obklopené sopkami, leží neďaleko pobrežia tchajwanského prielivu na rieke Tan-Shui Ho... Jednoducho krásne mesto s bohatou mestskou zeleňou, ktorá zaberá celé súvislé plochy. Vstupujeme do historickej časti Tchaj-pej - Maokong, ktorá skrýva množstvo domčekov a čajových záhrad, ktoré sa nachádzajú na okraji tropických lesov ďaleko od hlučných autostrád. Presne do tohto nádherného prostredia je vsadený pro-

jekt kabínkovej lanovky - realizácia myšlienky primátora Tchaj-peja, rodáka z Maokong, pána Ma. Primátor Tchaj-pej chcel darovať občanom jedinečný park spájajúci najväčšiu zoológickú záhradu na ázijskom kontinente s nádherným prostredím zelene, odpočinku, početných budhistických kláštorov a čajových záhrad.

Cestou z tropického lesa do čajových záhrad...

...sa mala stať nová linka metra s názvom La Mucha Line, ktorej konečná stanica Zoo station mala vyústiť pred bránami zoológickej záhrady. Súčasne by umožnila obyvateľom Maokongu dostať sa domov pohodlne a neporovnateľne rýchlejšie. V súčasnosti plne funkčná kabínková lanová dráha La Mucha Line prepraví denne až 24 tisíc cestujúcich. Je to naozaj kabínka superlatívov, pochvalne konštatujú Philippe Adrien a Jean-Paul Huard (Poma). Lanovka má pri celkovej dĺžke 4 km 6 staníc, štyri stanice sú modernými stanicami s obchodmi a službami a dve stanice sú tzv. uhľové stanice, v ktorých sa mení smer lanovej dráhy. Stanica G3 obsluhuje jednu celú urbanistickú zónu, zatiaľ čo stanice G5 a G6 sú situované v zóne zelene. Projekt je skutočne veľkolepý: Stoštyridsaťštyri kabinok sa hadovito vlní ponad lesný porast a celý komplex dosahuje maximálnu prepravnú kapacitu 2 400 osôb za hodinu v oboch smeroch.

Dizajn stanic dýcha témou čaju. A predsa prevádzkovateľ lanovej dráhy nie je nik iný ako prevádzkovateľ tchajpejského metra TRTC (Taiwan Railway Transit Corporation). Generálny riaditeľ spoločnosti pán Tsay hrdo pripomína, že jeho metro dosahuje najvyššiu mieru disponibilnosti na svete. Aj preto bolo potrebné, aby firma Poma naplno vyzdvihla túto mieru excelentnosti zariadenia. Museli sme zvíťaziť v zápase disponibilít v prípade tejto výnimočnej stavby, konštatuje Jean-Paul Huard. Na prvý pohľad stavka spočívala v schopnosti zabezpečiť dokonalú synchronizáciu medzi jednotlivými úsekmi lanovej dráhy. Spoločným úsilím jednotlivých technických oddelení Poma bol tento cieľ splnený na 100%. Súčasne zdvojený traťový zabezpečovací obvod umožnil prevádzkovateľovi zaistiť pružnejšiu prevádzku lanovej dráhy. Tým bola napríklad zabezpečená prevádzka aj počas náhle nečakávanej poruchy v trati. V skutočnosti sa takto usporobené zariadenie predviedlo ako nesmierne účinný prostriedok v boji proti opotrebovaniu spôsobenému napríklad papagájmi kakadu a netopiermi, ktorých je v oblasti naozaj po-žehnané. Ukázalo sa, že tieto navonok nevinné tvory si radi brúsia zobáky a zuby na elektrických kábloch vedených v trati lanovej dráhy.

Stavba kabínkového metra bola skutočne úspešná, pretože po niekoľkých mesiacoch prevádzky bolo možné konštatovať 99,50% vyťaženosť zariadenia. La Mucha Line odolala bez poškodenia aj prvému veľkému testu z oblasti prírodných pohrôm, keď sa ponad Tchaj-wan prehnal jeden z početných tajfúnov.

Pre plný pôžitok z jazdy treba splniť len jednu podmienku - nastúpiť do jednej z kabinok v čase západu slnka a vznášať sa v tichu ponad lesy a chrámy obkolesujúce mesto. Umožní to vychutnať si naplno romantický dotyk nežnosti na francúzske spôsoby a zažiť pocit iného sveta na planéte pokoj!

■ Kabínková lanová dráha La Mucha Line, Tchaj-pej

Poma a ZOH 2014 v Soči

Čo prinesie firma Poma pre areály zimných športov? Ani sa nenazdáme a rok 2014 zaklope na dvere. Pomaly a súčasne rýchlo sa blížiacie zimné olympijské hry v ruskom Soči sú mocným hnacím motorom prác na príprave tejto veľkej zimnej slávnosti. Na túto veľkú výzvu ponúka Poma primerane veľkú odpoveď.

Vstupujeme do strediska zimných športov budúcich olympijských hier v údolí Krasnaja Polana, vzdialeného asi 50 km od Soči. Nachádzame sa v objatí veľhôr Kaukazu, alebo ak chcete, na juh od Uralu. Východne od strediska sa týči Elbrus - naozajstná strecha Európy, ktorá dosahuje takmer 5 646 m. Snehová pokrývka v oblasti je úplne úžasná, hovorí Eric Romagna (Poma) a jeho oči doslova žiaria od radosti, keď rozpráva o podmienkach lyžovania. To je lyžovačka, pravá lyžovačka, grandiózna lyžovačka s úžasnými sklonmi trati a, navyše, za dva dni tu môže pribudnúť až 3 metre snehu!

Keď si dá rande sneh s technikou

Aj na toto stretnutie sa Poma vytvrvalo pripravuje. V troch strediskách zimných športov vyrastie osem zariadení Poma (jedno je už v prevádzke, dve sú v procese výstavby a päť zariadení je v procese širšej realizácie). Nie sú to žiadni trpaslíci, ale pekné lyžiarske monštrá, upresňuje Philippe Adrien. Ich minimálna dĺžka je 1 200 m pri 500 m prevýšení. V Karuseli, budúcom olympijskom stredisku v skokoch na lyžiach, sú v realizácii tri 8-miestne kabínkové lanovky. V Alpica, kde budú prebiehať súťaže v akrobatickom lyžovaní, buduje Poma dve 8-miestne kabínkové lanovky a pre Lazurnaja sú objednané ďalšie tri 8-miestne kabinok.

Rusi pracujú skutočne za dvoch, aby ich olympijské hry boli na vysokej úrovni a tomuto cieľu slúži aj výber výnimočného miesta pre zimné športy. Firma Poma je preto hrdá, že sa môže s nimi aktívne zúčastňovať na tomto dobrodružstve

■ Vrcholová stanica kabínkovej lanovky Karusel I.

Johnson Controls Neige s certifikátom ISO 14 001

Spoločnosť Johnson Controls Neige sa stala prvým výrobcom zariadení a systémov zasnežovania, ktorý má certifikát ISO 14 001, a teda spĺňa prísne podmienky na ochranu životného prostredia.

V dňoch 23. – 25. apríla 2008 sa už 18. raz konala v Grenobli svetová výstava vysokohorskej techniky SAM 2008. Spoločnosť Johnson Controls Neige sa na tejto akcii prezentovala tromi hlavnými exponátmi:

1. Novým logom spoločnosti, čím sa definitívne ukončila transformácia York Neige na Johnson Controls Neige a potvrdila nová identita spoločnosti;
2. Certifikátom ISO 14 001, ktorým sa ukončil proces vývoja ekologicky vyhovujúcej technologickej zostavy a procesu výroby technického snehu;
3. Systémom OXYGEN, predstavujúcim nový koncept zasnežovania, ktorý obsahuje už tradičnú technologickú inováciu prvkov systému zasnežovania, doplnenú o výraznú racionalizáciu všetkých ďalších krokov a procesov, ktoré súvisia s výrobou technického snehu s akcentom na jeho produkciu pri hraničných teplotách bez negatívneho ovplyvnenia jeho kvality, ako aj kvality životného prostredia.

Prezentácia bola koncipovaná v súlade s hlavnou témou výstavy SAM 2008 - Výzva k dlhodobému vývoju, čoho potvrdením bol:

- oficiálne udelený certifikát ISO 14 001, ktorý potvrdzuje, že súhrn činností firmy Johnson Controls Neige - od koncepcie produktu až po jeho zaradenie do systému zasnežovania a od vykonania prác až po údržbu - negatívne neovplyvňuje životné prostredie;
- prezentovaný nový koncept zasnežovania OXYGEN, predstavujúci synonymum optimalizácie výkonu a produkcie (predovšetkým pri hraničných teplotách), z aspektu využiteľnosti produktu, nenáročnosti a bezpečnosti jeho obsluhy, vynaloženej energie, ochrany prírodných zdrojov a životného prostredia.

Certifikát ISO 14 001

Úrad pre udeľovanie patentov a certifikátov Bureau Véritas Certification France oficiálnym odovzdaním potvrdil udelenie certifikátu ISO 14 001 spoločnosti Johnson Controls Neige. Certifikát je výsledkom neúnavného úsilia pracovníkov spoločnosti Johnson Controls Neige či už z Lyonu alebo Nantes, trvajúceho nepretržite od roku 2005.

Výnimočnosť certifikátu spočíva v tom, že pokrýva súhrn činností spoločnosti Johnson Controls Neige v oblasti aplikácie systémov zasnežovania od koncepcie, vývoja a výroby produktu - technologického

prvku, až po jeho včlenenie do technologickej zostavy projektu systému, ako aj od vykonania prác v teréne, až po techniku obsluhy a údržbu daného systému. Rozhodnutím certifikovať všetky činnosti z aspektu ich vplyvov na environmentálny status prostredia chce spoločnosť Johnson Controls Neige zvýrazniť fakt, že problém ochrany prírodných zdrojov (najmä vody), životného prostredia a ochrany hôr je jedným zo základných atribútov jej budúcich stratégií.

Ide teda o vnútornú požiadavku na vývoj produktu, ako aj záväzok na plnenie všetkých noriem, zamedzujúcich negatívne vplyvy technologických prvkov, systémov a výrobných procesov na životné prostredie, vrátane obmedzenia využívať určité nebezpečné látky v elektrických a elektronických zariadeniach. Možnej recyklácii používaných komponentov má napomôcť súhrnná analýza stavu produktu od jeho vzniku až po jeho likvidáciu. Neoddeliteľnou súčasťou týchto zámerov je aj riešenie problematiky logistiky, dopravy a balenia.

Certifikát je platný aj pre všetkých spolupracovníkov, distribútorov a obchodných partnerov spoločnosti Johnson Controls Neige. Je pre nich záväzkom aplikovať isté technologické prvky a zostavy, ako aj postupy a zmysluplné zvyky do praxe.

Ako zdôraznil Jean-Francois Labrosse, obchodný riaditeľ úradu Bureau Véritas Certification France: *...Tento certifikát*

■ **Odovzdávanie certifikátu ISO 14 001** - zľava R. A. Decolasse, generálny riaditeľ Johnson Controls Neige, v strede J. F. Labrosse, obchodný riaditeľ Bureau Véritas Certification France a Maxime Rougoux, marketingový manažér Johnson Controls Neige

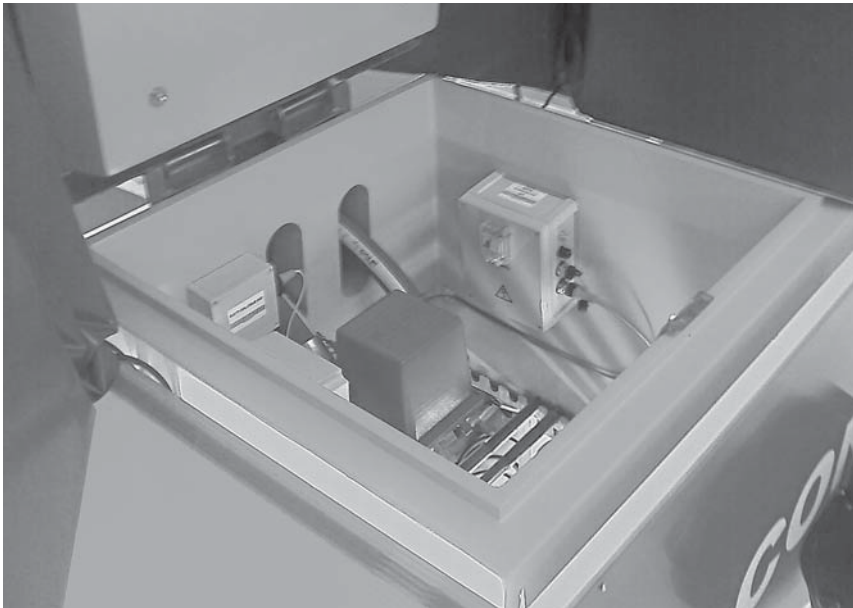
musí byť považovaný za pozitívny signál pre trh s vysokohorskou technikou... Vlastnenie certifikátu ISO 14 001 bude dôležitým parametrom a v budúcnosti ešte viac ako doteraz - do všetkých činností týkajúcich sa oblasti horskej turistiky sa musí zakomponovať otázka životného prostredia.

OXYGEN - úplne nový koncept zasnežovania

Spoločnosť Johnson Controls Neige každoročne investuje do oblasti výskumu a vývoja 5 % z celkového obratu spoločnosti, čo je pri priemernom obrate za posledných päť rokov viac ako 50 miliónov eur nie za-

■ **Koncept OXYGEN**

■ Plne vybavená šachta

nedbateľná čiastka. Verná svojej tradícii a stratégií ustavičného zlepšovania, predstavila v tomto roku na výstave SAM 2008 nový koncept zasnežovania OXYGEN komplexne ponímajúci a optimálne riešiaci spôsob a technologický systém výroby technického snehu, čo sa vo filozofii Johnson Controls Neige chápe ako výroba správneho snehu. V ponímaní tejto filozofie možno definovať koncept OXYGEN štyrmi zásadnými charakteristikami:

- životnosť (jej jednotlivé fázy) produktu,
- jednoduchá obsluha a manipulácia s produktom pri zachovaní vysokého stupňa bezpečnosti,
- rešpektovanie a ochrana prírodných zdrojov (najmä vody) a životného prostredia,
- trvanlivosť, resp. dlhodobé efektívne uplatnenie produktu.

Michel Galvin, technický riaditeľ Johnson Controls Neige a otec konceptu OXYGEN, je tou najkompetentnejšou osobou na jeho predstavenie: *Koncept OXYGEN je celkový pohľad na produkty súvisiace s technologickou zostavou na výrobu technického snehu. Už od ich koncipova-*

■ Detail hlavice dela OXYGEN

vania sa zameriavame na každé obdobie ich životnosti. Produkt nie je len prístroj, ktorý predávame klientovi. Treba ho zadefinovať, konštrukčne prepracovať, vybrať materiál, nájsť spôsob výroby, spôsob uskladnenia, riešiť jeho dopravu, inštaláciu. Potom treba porozmýšľať nad jeho sezónnym využitím, na umiestnení po sezóne, nad kontrolou pred novou sezónou a nad jednoduchou údržbou. Nakoniec je podstatné nájsť, po ukončení jeho činnosti v procese výroby, spôsob na jeho odstránenie a recykláciu. Na všetky tieto etapy treba myslieť hneď od začiatku projektu a musia byť aj ucelené... Koncept OXYGEN sa prejavuje nielen inováciou samotného produktu, čo oceňujú naši klienti, rovnako aj jeho dopadom na životné prostredie v širšom význame. To zahŕňa v prvom rade to, čo môžeme urobiť vo veci ochrany životného prostredia, krajiny, prírodných zdrojov, vody a elektriny. Takisto to zahŕňa aj bezpečnosť a jednoduchosť použitia... Koncept OXYGEN označujem za elegantný, jednoducho použiteľný, trvalý, globálny a šetrný. Od začiatku koncipovania produktu neľadíme iba najlepšie technické riešenie zasnežovania, ale myslíme na celkovú životnosť produktu, na dopravu, inštaláciu za dobrú cenu, musí mať minimálnu spotrebu vody a energie, inštalácia musí byť šetrná voči krajine (miestu), nesmie znečisťovať pôdu. Činnosť musí byť zrozumiteľná, jednoduchá a my sa musíme zamýšľať, už pred spustením produktu nad tým, čo sa s produktom stane po jeho vyradení z činnosti. Tým sa myslí globálny pohľad na produkt... Aký má význam mať síce nie veľmi drahý produkt, ak jeho inštalácia je veľmi nákladná, spotrebuje veľa energie a jeho životnosť je krátka a navyše ešte ničí životné prostredie?

Na výstave SAM 2008 bol koncept OXYGEN prezentovaný kompletnou zostavou jedného zasnežovacieho miesta pozostávajúceho zo snehového dela novej generá-

cie a plynkej šachty, s unikátnym riešením jej fixácie – zavesením na podzemnej časti – fixačnom module snehového dela s integrovanými ochrannými matracmi.

Nová plynká šachta sa ľahko prenáša, inštaluje, zariaďuje a demontuje. Umožňuje obsluhu manipuláciu s jednotlivými prvkami výbavy šachty bez toho, aby sa do nej vstúpilo. Vďaka pre tento účel vyvinutému zloženiu konštrukčného materiálu využíva proti zamŕznaniu prírodnú energiu zo zeme. Pritom všetky suroviny použité na jej konštrukciu rešpektujú životné prostredie.

Pozoruhodnosťou je vybavenie šachty, okrem iných prvkov pomaly sa zatvárajúcim ventilom využívajúcim najnovšie poznatky z oblasti motorov a elektroniky, čo sa pozitívne prejavuje najmä v prípade výpadku elektrického prúdu, resp. poruche radiaceho systému. Zvýšenie bezpečnosti podporuje i používanie nízkeho elektrického napätia 24 V.

Koncept OXYGEN dopĺňa a zjednocuje zostava snehových diel Safyr, najmä Rubis, ktorý v tomto roku bol znova najčastejšou voľbou majiteľov zimných stredísk. Ich počet od začiatku výroby už dosiahol číslo 15 800 nainštalovaných kusov, z toho 3 350 bolo vyrobených v roku 2007. Od tejto sezóny bude zostava doplnená o delá Safyr II a Rubis II a do dvoch rokov o delo novej generácie, čím sa vlastne skompletizuje aj koncept OXYGEN.

Kroky k uznaniu certifikátu ISO 14 001 a politika ustavičného zlepšovania je charakteristickým znakom celkovej stratégie spoločnosti Johnson Controls Neige. Stručne to vysvetlil jej generálny riaditeľ Régis Antoine Decolasse: *Pracujeme na troch význačných víziách budúcnosti. Prvá sa zaoberá zlepšením už existujúcich výrobkov (delá, šachty, atď.). Druhá sa týka vylepšenia služieb pre zákazníka a tretia, práve dnes schválená certifikátom, nás všetkých naštartovala k ochrane prírodných zdrojov, najmä vody.*

Ondrej Lörinčík
Matúš Lörinčík

■ Z expozície firmy Johnson Controls Neige na výstave SAM 2008

Neznáme ruské lyžiarske strediská

Pokračovanie seriálu

Stredisko Terskol

Terskol je v súčasnosti jedným z najkrajších horských mestiečiek na Kaukaze. Po čiastočnom sprivatizovaní sa zlepšila kvalita služieb i architektonický vzhľad objektov. Najmenej sa skvalitnili miestne horské dopravné zariadenia.

Stredisko existovalo už v predvojnovom období, bolo východiskom horolezeckých kaukazských expedícií, najmä na najvyšší vrchol Kaukazu Elbrus (5 633 m) so svojim dvojrcholom.

V Terskole som bol niekoľko ráz. Pri mojej poslednej návšteve som sa dozvedel smutnú správu, že celkom vyhorel populárny Prijut adinacaf (Chata 11), ktorá bola najčastejším východiskom pre poslednú časť výstupu na Elbrus.

Z Terskolu je možné lyžovanie v dvoch samostatných strediskách. Jedno je na svahu Elbrusu, kde z údolia vedie kabínková lanovka, ktorá pokračuje dvoma sedačkovými lanovkami smerom k vrcholu. Zjazdové trate bolo možné schváliť iba v dolnej časti, kde sa nachádzal tradičný lyžiarsky vleč Transporty. Hornú časť svahu tvoria drobiace sa lávové pohyblivé horniny. Pre kvalitnú trať by si to vyžadovalo zemné úpravy, ktoré majitelia strediska nezrealizovali.

Druhým strediskom je Čeged, situovaný oproti masívu Elbrusu, v ktorom sa v minulosti pravidelne organizovali medzinárodné lyžiarske preteky. Boli tu dve staré sedačkové lanovky a jedna už zmodernizovaná. Asi v polovici kopca sa nachádza známa reštaurácia s výhľadom na Elbrus. Okrem niekoľkých zjazdových tratí je tu populárne turistické lyžovanie na tzv. Svinských jazeroch.

Prístup do Terskolu je zo známeho letiska Minerálne vody, ktoré je vzdialené asi 60 km. Terskol leží v oblasti Kaukazu, kde hrebene hôr susedia s republikami, v ktorých sú časté etnické nepokoje - Čečensko, Horný Karabach a iné. Platia tu aj určité obmedzenia pohybu pre turistov a horolezcov, čo určite aj ovplyvňuje rozvoj súkromného podnikania.

Uvediem jednu zo zaujímavých príhod v Terskole. Bol som tam vo funkcii vedúceho vtedajšieho československého lyžiarskeho družstva. Vedúcim rakúskeho družstva bol Štefan Knébl, ktorý bol aj u nás na Veľkej cene Slovenska ako technický delegát FIS. Ako je všeobecne známe, boli vtedy k zahraničným výpravám pridelovaní pracovníci ako očka.

Nám bol pridelený mladý architekt, ktorý bol s nami aj na štarte vo výške 2 500 m. Niektorí sme boli pozvaní na súkromnú ve-

■ Zjazdové trate pod stanicou Čeged

čeru k tamojšiemu architektovi, prirodzene, aj s našim sprievodom. Môj priateľ Štefan Knébl sa trochu viac ponúkal vodkou a šampanským, prestal sa kontrolovať, a tak medzi rečou sa pochválil, že tu nie je prvý raz, že v Minerálnych vodách bol už ako vojak nemeckej armády. Hoci som tieto jeho slová nepreložil, pochopili ich význam a bolo po návšteve i zábave na celý večer. Našťastie sa to neskončilo žiadnou väčšou odozvou. Často som bol z prekladania viac unavený ako z celodenných povinností na lyžiarskom svahu, najmä keď som musel v háklivých situáciách uvažovať čo a ako preložiť. ■

Ing. Ladislav Harvan

GRASSTECHNIC

D. Makovického 1612/55, 034 01 Ružomberok

HYDROOSEV

POVRCHOVÉ ODVODNENIE

REKULTIVÁCIA

info@grasstechnic.sk
www.grasstechnic.sk
0908 525 232, 0905 414 394

majster na sneh

Výhradný distribútor

Pinotti

SNOWWORK, s.r.o.
Havrania dolina 314, 053 76 Mlynky

tel.: +421 53 449 31 33
mobil: +421 905 291 333

e-mail: snowwork@troyka.sk
web: www.snowwork.eu

majster na sneh

Výhradný distribútor

GEMINI

SNOWWORK, s.r.o.
Havrania dolina 314, 053 76 Mlynky

tel.: +421 53 449 31 33
mobil: +421 905 291 333

e-mail: snowwork@troyka.sk
web: www.snowwork.eu

ALVENIUS[®]
snowline

NOVINKA

Vysokopevnostná
ocel' (až 80 barov)
Teraz ešte ľahšia

potrubie
na zasnežovanie

OL TRADE

Distribútor v SR: OL TRADE s.r.o., Galvaniho 12, 821 04 Bratislava

Tel.: 00421 2 4341 40 39, Fax: 00421 2 4341 40 43

E-mail: oltrade@oltrade.sk, www.oltrade.sk